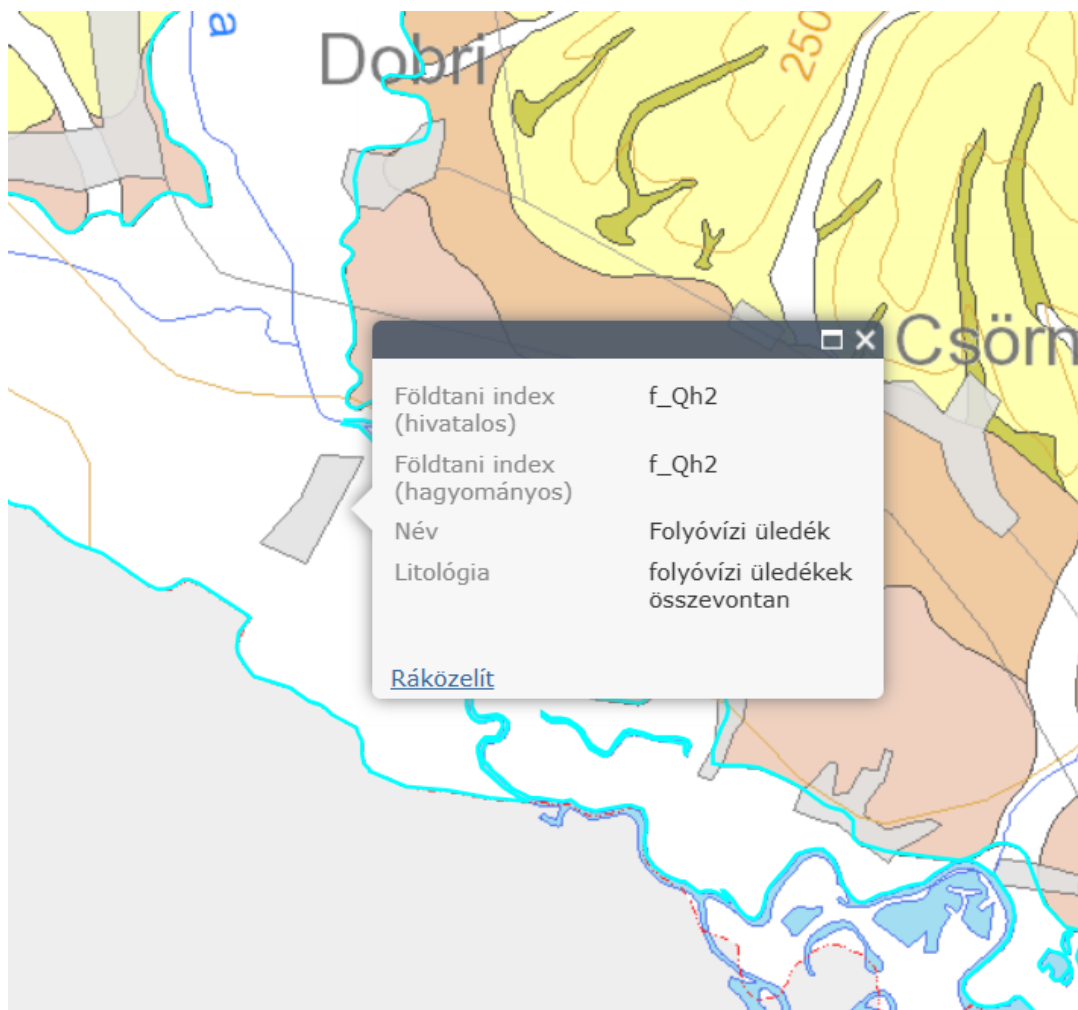

- a csapadékvíz elvezetés.

A településrendezési terv a veszélyeztetett területeken a végbement erdősülés védelmével, az extenzív gazdálkodási formák előnyben részesítésével, illetve az eróziós folyamatokat csökkentő technológiákkal léphet fel.

A zalai kötött mechanikai összetételű talajok a szennyezés mélyre jutását mérséklrik, de a jelentős csapadékmennyiség e kedvező tulajdonság ellenében hat. Ugyanakkor jó áteresztő képességüknel fogva a függőleges mellett a vízszintes mozgás jelentős. A talajszennyezéssel járó fejlesztéseket ezért nem javasoljuk.

Kerkaszentkirály területének földtani adottságai (Forrás: MBFSZ, 2025.)

11.2. FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK

Vonatkozó szakmai jogszabályok:

- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról,
- 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól,
- 31/2004. (XII.30.) KvVM rendelet a felszíni vizek megfigyelésének és állapotértékelésének egyes szabályairól,

- 10/2010. (VIII.18.) VM rendelet a felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásának szabályairól,
- 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról,
- 18/2007. (V.10.) KvVM rendelet a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszer (FAVI) adatszolgáltatásáról,
- 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről,
- 30/2004. (XII.30.) KvVM rendelet a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól,
- 27/2005. (XII.6.) KvVM rendelet a használt és szennyvizek kibocsátásainak ellenőrzésére vonatkozóan,
- 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet a felszín alatti vizek minősége védelmének szabályairól,
- 220/2004. (VII.21.) Kormányrendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól.

Felszíni víz

A térség adottságaiból következően a víz, mint környezeti tényező kiemelt fontossággal bír, ezért kiemelt részletességgel kell vizsgálni. A vízfolyások ökológiai jelentősége nagy, főként a Kerka patak vizére közvetlenül, illetve közvetve épülő élőhelyek miatt, amelyek a turizmus alapjait is jelentik. Az élőhelyek szempontjából a patakok kiegyenlített vízhozama és megfelelő vízminősége egyaránt fontos, amelyet ma több tényező veszélyeztet.

A Szlovéniában eredő Kerka négy patak vizét egyesítve folyik bele a Murába. Felső szakasza bővizű, alsó szakaszánál folyása lelassul. Vízigyűjtő területe megközelítőleg 1700 km². Bő lefolyású terület, vízjárása ingadozó. A vízjárás sajátossága, hogy őszi árvizek is kialakulhatnak. A kisvizek időszaka a nyár vége. Az ártér kiterjedése 60 km².

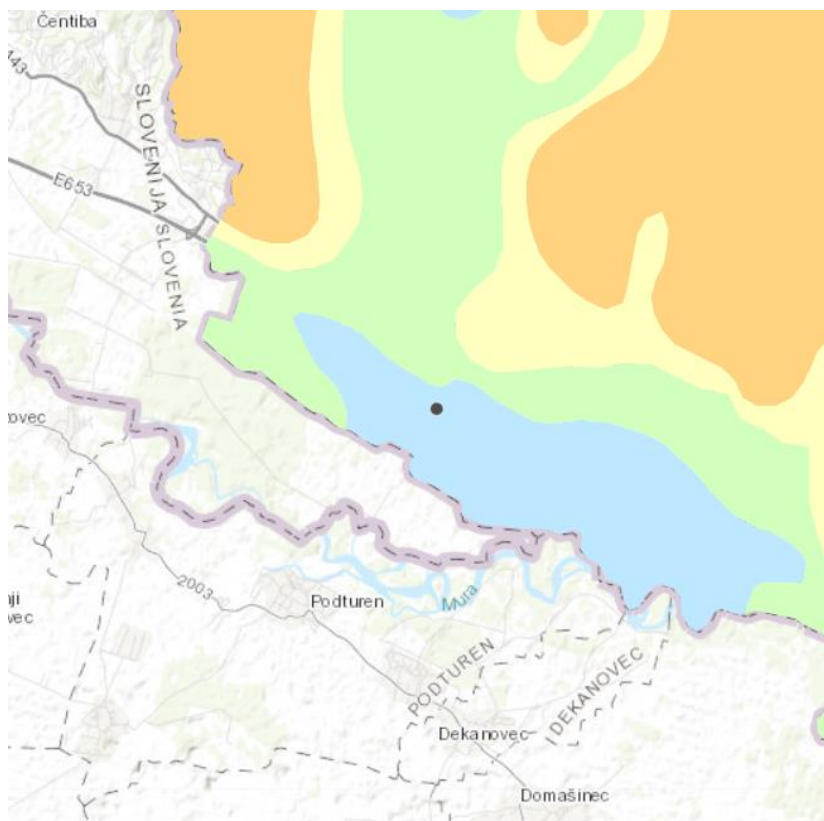
Kerkaszentkirály a Kerka és a Mura völgyében fekszik, határát időnként az árvíz előnti. A megyének ez a része az Ős-Mura hajdani hordakékkúpján helyezkedik el. A terület a Mura vízigyűjtőjéhez tartozik, a Kerkával és a Csertával együtt gyűjti össze a táj vizeit. A Kerka - mely a Lendva folyócskát és a Válcikát fogadja magába - átszeli a település területét északról déli irányba folyva, majd a közigazgatási határt átlépve torkollik a Murába. A települést délről, Szlovénia felől a Lendva határolja.

Felszín alatti víz

A talaj és a víz védelmének ki kell terjednie a föld felszíni és felszín alatti rétegeire egyaránt. Az egészséges életfeltételek biztosítása érdekében a földben, vagy a föld felszínén ezért csak olyan anyag helyezhető el, valamint csak olyan tevékenység végezhető, amely a földet, valamint a környezeti elemeket, a felszíni és a felszín alatti vizeket nem szennyezi, nem károsítja.

A felszín alatti vizek Magyarország stratégiai jelentőségű készletét adják, hiszen az ország vízellátása 95%-ban a felszín alatti készletekre támaszkodik, és ez az arány magasabb, mint a

legtöbb európai ország mutatója. A felszín-közeli talajvizek a települések környezetében azonban általában szennyezettek.

Kerkaszentkirály és térségének talajvíz magassága (Forrás: MBFSZ, 2025.)

A tervezési terület a felszín alatti víz védelme szempontjából az érzékeny területi kategóriába sorolható. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az esetleges talajszennyezések vagy vízszennyezések ne idézhessék elő egyúttal a felszíni vagy felszín alatti vizek, illetve a földtani közeg szennyeződését.

A környezet védelmének általános szabályai szerint minden környezeti elemet önmagában, a többi környezeti elemmel alkotott egységben és az egymással való kölcsönhatás figyelembevételével kell védeni. Különösen vonatkozik ez a felszín alatti vizekre és a földtani közegre, amely környezeti elemek szoros, elválaszthatatlan kölcsönhatásban vannak egymással.

A talaj öntisztuló, átmeneti tározó (pufferoló) képességével jelentősen hozzájárul a környezetet érő terhelés csökkentéséhez, így a felszín alatti vizek védelméhez. A földtani közeget érintő igénybevételek esetén fontos kiemelni, hogy az emberi tevékenység okozta hatások egyrészt meghatározzák a földtani közeg (mint környezeti elem) állapotát, másrészt visszahatnak a terület- és víz-használati lehetőségekre is. Ez a kölcsönhatás különösen jelentős a felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelmében tett intézkedések esetében.

A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, a jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására. A gazdálkodás során kiemelt fontosságú a felszíni, a felszín alatti vizek és a talaj szennyeződésének megakadályozása.

A felszíni vizek minősége védelmével kapcsolatban a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, a felszín alatti vizek minősége védelmével kapcsolatban pedig a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásai az irányadók.

Vízgazdálkodás, vízellátás

A kistérséget ellátó vízműrendszer vízellátást a Délzalai Víz- és Csatornamű ZRt. biztosítja. A Társaság 103 településen, több mint 130.000 embert lát el ivóvízzel, melyet 955 km hosszú csővezetéken és több tízezer bekötésen keresztül juttatnak el a fogyasztóikhoz. A hálózaton több mint 40.000 bekötés és 81 víztározó található, mely kapacitása 22.760 m³. Ez 24 órányi készletnek felel meg. Így a víz nem tölt sok időt a rendszerben, de megfelelő tartalékot jelent.

Kerkaszentkirály ivóvíz hálózata előregedett, felújításra szorul, csatornahálózat probléma mentes, rákötések száma 100%.

Szennyvízkezelés

Az ivóvízellátás mellett a Délzalai Víz- és Csatornamű ZRt. másik alaptevékenysége a szennyvízelvezetés és -tisztítás, melyet Nagykanizsán és további 67 településen végeznek 615 km hosszú csatornahálózattal és 132 szennyvízátemelővel. Ez azt jelenti, hogy a vízmű szolgáltatási területén 83 %-os a csatornaszolgáltatást igénybe vevők aránya. A szennyvíztisztító telepek közül a nagykanizsai a legjelentősebb, mely város egyesített rendszerű csatornázással ellátott részéről származó csapadékvizét is fogadja.

Kapacitása: 25.000 m³/d.

A Délzalai Vízmű működési területén lévő községek is egyre inkább felismerik, hogy a szennyvíz elvezetéséről gondoskodni kell, így egyre több településen épül meg a csatornahálózat és szennyvíztisztító telep.

A településen engedélyezett szennyvízkibocsátás élővízbe nem történik. Ipari jellegű szennyvíz képződésével járó tevékenységet nem folytatnak.

Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A község területén a csapadékvíz elvezetés rendszere kialakult, de meg kell említeni, hogy a domboldalakról érkező csapadékvíz elvezetésére, a folyóvizek áradásainak kezelésére egységes csapadékvíz-elvezető (vízkezelő) hálózat nem épült.

Kerkaszentkirály területén a nyílt árkos és az alácsövezett csatornarendszer egyaránt megjelenik. A hálózat bővítését, teljes körű kiépítését és korszerűsítését, majd folyamatos karbantartását preferálni kell. Az új árokrendszer kialakításánál figyelembe kell venni a domborzati sajátosságokat, mely változatos a vizsgált területen.

Új út csak csapadékvíz-elvezető csatornával épülhet, továbbá a belterületen a nyílt árokhálózatot folyamatosan csapadékvíz-elvezető csatornahálózattal kell kiváltani.

A csapadékvíz kezelésekor elsőbbséget kell adni a helyi vízmegőrzést szolgáló megoldásoknak. Ennek érdekében a szennyezés minimalizálására kell törekedni. A csapadékvíz elvezető árok állapota kritikus, tisztítást igénylő. Pályázati forrás keresése folyamatban van a korszerűsítéshez, a karbantartás saját forrásból történik.

Az utóbbi időben bekövetkezett klímaváltozás miatt egyre gyakoribbak a nagy intenzitású záporok, melyek előtérben helyezik a ma még alkalmazott mértékadó csapadék vízmennyiség felülvizsgálatát.

A csapadékvíz elvezetés helyett célszerű a csapadékvízzel való gazdálkodást előnyben részesíteni. Ennél az esővíz hasznosítását (öntözés) vagy hasznosulását (talajvíz pótlás) az elvezetéssel egyenrangúnak kell tekinteni. A hasznosításnál fontos a csapadékvíz szennyezettségének megelőzése.

A szikkasztásnál a talajvízbe kerülő csapadékvíz minősége feleljen meg a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 4. általánosan védett terület vízminőségvédelmi kategóriának.

Fontos szempont, hogy a tetőre, burkolt felületekre, illetve zöldterületekre lehulló csapadékvizet ne vezessék a közterületre, hanem a telken belül részben szikkasztással kezeljék, részben pedig összegyűjtés után öntözésre, burkolt felületek tisztítására használják fel. Jó megoldás az ún. „szürke víz” hasznosítás, ahol az összegyűjtött csapadékvizet takarítási és WC öblítési célra használják fel a kereskedelemben kapható speciális berendezés segítségével.

A szennyeződésnek kitett (elsősorban gazdasági és közlekedési) területekről elvezetett csapadékvizeket a vízminőség védelme érdekében csak előtisztítás után lehet elszikkasztani vagy befogadóba bevezetni.

A csapadékvíz előkezelésére betervezett és beépítésre kerülő berendezések lehetőleg rendelkezzenek ÉME engedéllyel és feleljenek meg a vízminőségvédelmi előírásoknak.

Kerkaszentkirály területén az ipari és kommunális hulladék bemosódása csekély. A vízjárás nem szélsőséges, ám őszi árvizek is lehetségesek. A térség magas talajvízszint adottságai, az árvizek miatt a szennyezés veszélye nagyobb.

Kerkaszentkirály a vizes élőhelyek, a vízfelületek változatos fejlesztését tervezi. A vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, a tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámtérében új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése tilos.

Az árvízveszély miatt, valamint a jobb környezetgazdálkodás érdekében a mély fekvésű területeken, holtágakon a víz megtartására alkalmas pufferterületek kialakítása javasolt. Ezek időszakos rétként, illetve tóként jelenhetnek meg a vízviszonyoktól függően.

Az érzékeny vizes területek, a magas, ingadozó talajszint miatt a kemikáliáktól mentes, korlátozott mezőgazdasági használat javasolt az ártéri területeken.

11.3. LEVEGŐTISZTASÁG ÉS VÉDELEM

Vonatkozó szakmai jogszabályok:

- a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet a levegő védelméről
- a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
- az 5/2011. (I. 14.) VM rendelet egyes miniszteri rendeletek levegővédelemmel összefüggő módosításáról
- a 6/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról
- a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről
- 264/2008. (XI. 6.) Korm. rendelet a hőtermelő berendezések és légkondicionáló rendszerek energetikai felülvizsgálatáról
- 26/2014. (III. 25.) VM rendelet az egyes tevékenységek illékony szerves vegyület kibocsátásának korlátozásáról
- 14/2015. (II. 10.) Korm. rendelet a fluortartalmú üvegházhatású gázokkal és az ózonréteget lebontó anyagokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről

- 53/2017. (X. 18.) FM rendelet a 140 kWth és annál nagyobb, de 50 MWth-nál kisebb teljes névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagának kibocsátási határértékeiről

A községet csekély mértékben terhelő légszennyezés a lakossági fűtésből, mezőgazdasági tevékenységből (hőtermelés, egyéb diffúz kibocsátás) és a közlekedés szennyezőanyag kibocsátásából származik. A környezetvédelmi felügyelőség tájékoztatása alapján a településen immisszió mérés nem volt.

A levegőminőségi állapotot jellemzően a közlekedési eredetű légszennyező-anyag kibocsátás határozza meg. A szántóterületek, belterületi zöldfelületek gondozottak, így az allergén gyomok elterjedtsége nem magas. A településen a háztartások jelentős része csatlakozott a vezetékes gázhálózatra, így a korszerűtlen tüzeléstechnikai berendezések használatából adódó levegő terhelés mértéke csökken. A gázzal fűtött lakások aránya 65% volt 2022-ben. Ez az arány magasabb, mint a Letenyei járás átlaga, ami 60,3%. A Lenti járásban is 57,6%.

Éghajlati jellemzők

Mérsékelt hűvös és mérsékelt nedves klímájú a terület, közelít a nedves éghajlati típushoz. A szubalpin hatás miatt kiegyenlített, szélsőségektől mentes. A Kerka mente hazánk egyik legcsapadékosabb vidéke. A terület sajátos elhelyezkedése miatt több különböző éghajlati hatás is érvényesül. D-DNy irányból mediterrán, É-ÉNy felől az Alpok hűvösebb klímája befolyásolja. Uralkodó szélirány nincs, az ÉK-i, a DK-i és a Ny-i szél egyaránt gyakori. A mikroklimatikus viszonyok javítására, a vízfelületek növelése mellett, a mély fekvésű, illetve a vízparti területeken diverz tájhasználat (rét-legelő, erdő stb. váltakozása) javasolt.

Levegőminőség

A légtérbe kerülő káros anyagok nagy hányada napjainkban az ipari és közúti közlekedési kibocsátásból ered. A termelési emisszió kis mértékben növekszik, egyre nagyobb hányadot képvisel viszont a közlekedés. A térség levegőtisztaság-védelmi helyzetét alapvetően a lakossági fűtésből, az ipari és mezőgazdasági termelésből, a szolgáltatásokból és a közlekedésből származó levegőszennyezés határozza meg.

A levegőminőségi paramétereket elsősorban a szén-monoxid és nitrogén-oxidok kibocsátása, valamint a szilárd anyag emisszió befolyásolja.

A fő légszennyező tevékenységek:

- termelési folyamatok és szolgáltatási tevékenységek
- közúti közlekedés
- a fosszilis tüzelőanyagok elégetése (hőtermelés)

A kommunális fűtésből származó emisszió a korábbiakhoz képest mérséklődött. A fűtési célokat szolgáló fosszilis tüzelőanyagok közül a térségben a földgáztüzelés a jellemző, amelynek kibocsátása összességében kedvezőnek tekinthető.

A vizsgált terület közlekedési szempontból közepesen terheltnak tekinthető. A közlekedésből származó légszennyezés esetében a levegőminőségi paramétereket alapvetően a nitrogén-oxidok kibocsátása, valamint a szén-monoxid és a porkibocsátás határozza meg.

Összességében a település levegőminősége az országos (regionális) háttérszennyezettség és a helyi (lokális) légszennyezés következtében fellépő levegőminőségi változások eredőjeként alakul ki. A terület levegőminősége az év jelentős részében kedvezőnek mondható.

A településre jellemző általános adatok

A legfontosabb légszennyezettségi folyamatokat befolyásoló meteorológiai paraméter a szél iránya, sebessége, valamint a légtér stabilitását leíró stabilitási paraméterek. A kibocsátott szennyező anyag terjedésére a legnagyobb befolyást a szélirány, szélesebbesség és a stabilitás egyidejűleg kialakult értékei gyakorolják. A légszennyező anyagok ülepedésére, átalakulására, terjedésére, tartózkodási idejére legjelentősebb hatású a légnedvesség, a csapadék, a szél, a napsugárzás és a keveredési réteg vastagsága.

A vizsgált településen immissziós mérőállomás nem található. A tervezési terület közelében a Szentgotthárd automata immissziós mérőállomás működik, így átlagos légszennyezettségnek az itt mért átlagértékeket vettük alapul.

A rendelkezésre álló légszennyezettségi mutatók a következők:

- NO₂   7,33 mg/m³
- SO₂   3,61 mg/m³
- CO   872,0 mg/m³
- PM₁₀   17,9 mg/m³

A mérési eredmények alapján az átlagos levegőterheltségi koncentrációk a vonatkozó éves levegőterheltségi határértékek alatt maradnak.

A terület zónába sorolása

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló, többször módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. és 2. számú melléklete alapján Kerkaszentkirály területe a 13. sz. légszennyezettségi zónába került besorolásra. A 13. sz. légszennyezettségi zóna alapadatai az egyes kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok tekintetében a következők:

Szennyező anyag	kén dioxid	Nitrogén-dioxid	szénmonoxid	PM ₁₀	benzol
Zóna csoport	F	F	E	E	F

Az érintett légszennyezettségi zónák típusai:

- E - azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.
- F - azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg. Az alsó és a felső vizsgálati küszöb meghatározása külön jogszabály szerint történik.

A területre intézkedési tervet és programot nem kell készíteni.

Közlekedési levegőszennyezés

A közlekedési eredetű emisszió egyre nagyobb arányt képvisel a forgalmas utak menti települések, lakóterületek levegőszennyezésében. A közlekedési légszennyezőanyag-kibocsátást általában a nitrogén-oxidok emissziója jellemzi. Ez a kibocsátás ma már többségében a közlekedésből származik és főként a téli félévben okozhat levegővédelmi problémákat. A külterületen futó M70-es gyorsforgalmi út levegőszennyezése számottevő lehet, a védelem védőerdősávval megoldható.

Távlatilag a közlekedésből származó légszennyezettség alakulásának tekintetében a gépjárművek számának növekedését és az új területek beépüléséből adódó forgalom növekedést is figyelembe véve, a levegő minőségének alakulása szempontjából meghatározó tényező a gépjárműállomány műszaki állapota.

A területhasználat indirekt levegőkörnyezeti hatása elsősorban a gépjárműforgalomból, a közlekedésből eredő légszennyezésben nyilvánul meg.

Bár a tervezett fejlesztések számottevő mértékben nem növelik a terület belső forgalmát, figyelembe kell venni a már ma is fennálló közlekedési konfliktusokat, egyes útszakaszok forgalmi terhelését. Ebből eredően fontos a községi utak megfelelő állapotának fenntartása, vonalvezetésének átalakítása, a településen belüli forgalom szükség szerinti szabályozása.

Javasolható a járművek rendszeres műszaki ellenőrzése, a légszennyező járművek kiszűrése.

Fűtési és technológiai légszennyezés

A környezeti levegő használatának és szennyezésének egyik formája a meglévő és tervezett építményekből kibocsátott kommunális (fűtési) légszennyezés, valamint a termelő létesítmények működéséből eredő technológiai eredetű légszennyezés. A fűtési légszennyezés csökkentése szempontjából fontos a környezetet kevésbé szennyező tüzelőanyagok és tüzelőberendezések részarányának további növelése.

A légszennyező anyagok érzékelhető hatásterülete gyakorlatilag az érintett területen, illetve annak közvetlen környezetében határozható meg. Konkrét számítások előzetesen a hatásterület tényleges nagyságára nem végezhetők, de törekedni kell olyan technológiák alkalmazására, amelyeknél mind a terhelés, mind pedig az ehhez kapcsolódó levegővédelmi hatásterület minimalizálható. A későbbiekben a működő technológiáknak ki kell elégíteni a BAT irányelvek követelményeit.

Tekintettel az alkalmazott berendezésekre és a felhasznált anyagok minőségi jellemzőire, általában a gazdasági-ipari tevékenységből a környezetet közvetlenül terhelő, káros mértékű légszennyező hatás nem lép fel. A kibocsátásból származó terhelések települési szinten a levegőminőséget csak kisebb mértékben befolyásolják.

A technológiai eredetű kibocsátások tekintetében figyelemmel kell lenni a meglévő technológiák korszerűsítésére, az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazására. Új üzemi fejlesztések és beruházások során az új légszennyező források létesítése csak az elérhető legjobb technika figyelembevételével, alkalmazásával lehetséges. Ehhez kapcsolódóan törekedni kell többek között a káros kibocsátások minimalizálására, az egészségre kevésbé káros anyagok használatára.

A tervezési területeken belül a szabályozási terv által lehetővé tett beruházások a klímaviszonyokat nem módosítják. A tervezési terület levegőkörnyezeti állapotát a majdani levegőterhelési és

meteorológiai folyamatok együttesen határozzák meg. Az éghajlati viszonyok és a szélklíma kedvező, ezért csekély a légszennyezettség felhalmozódásának esélye.

Kerkaszentkirály területén a legszennyezőbb iparágak közül (energiaipar, kohászat, vegyipar) egy sincs jelen.

Távlati célok

Kerkaszentkirály egyik lehetséges fejlődési iránya a turizmus (Zalai borvidék, Kerkamunte Natúrpark) erősítése. A térségen belül Kerkaszentkirály bír a legsokszínűbb turisztikai adottságokkal (vízi, horgász, öko-, falusi, bakancsos stb.) A környék egyik fő vonzereje a tiszta, egészséges levegő, mely szintén a kedvező légszennyezettségi állapot fenntartásában teszi érdekelté a községet.

A levegőt szennyező pont- és diffúz források esetleges káros hatásait meg kell szüntetni, a lakossági légszennyezést pedig célszerű mérsékelni.

A tervezett funkciók megvalósítása során a hatályos kormányrendelet előírásait be kell tartani. A tervezett gazdasági területekről származó szennyező anyag kibocsátást a létesítés előtt a környezetvédelmi hatósággal egyeztetve kell meghatározni. A légszennyező anyagokat kibocsátó cégeknek levegőtisztaság-védelmi engedéllyel kell rendelkezniük.

Adott esetben a levegőszennyezés csökkentése, hatásának mérséklése a zöldterületek arányának növelésével, a lakott területek és a gazdasági terület határán véderdősávok létesítésével lehetséges.

A környezethigiénés értékelés alapja a 4/2011. (I. 14.) VM rendeletben előírt levegőminőségi határértékekkel való összehasonlítás. Ezekhez a határértékekhez viszonyítva értékelhető a fűtési, technológiai és a közlekedési kibocsátásból eredő levegőterheltségi szint.

A légszennyező anyagok tekintetében be kell tartani a levegőtisztaság-védelmi követelményeket és határértékeket. A vonatkozó 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet, valamint a 53/2017. (X. 18.) FM rendelet előírásait teljesíteni kell.

11.4. ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

Vonatkozó szakmai jogszabályok:

- 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
- 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj - és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról
- 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
- 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól
- MSZ 13-183-1:1992 sz. szabvány „A közlekedési zaj mérése. Közúti zaj.”
- MSZ 18150-1:1998 sz. szabvány „A környezeti zaj vizsgálata és értékelése.”
- MSZ 15036:2002 sz. szabvány „Hangterjedés a szabadban.”

A zajvédelem tekintetében alapvetően a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni. A rendelet értelmében a környezetbe zajt, illetve rezgést kibocsátó tevékenységet úgy szabad végezni, hogy a keletkező zaj, illetve rezgés a megengedett terhelési határértékeket ne haladja meg.

A Zala vármegyére jellemző aprófalvas településszerkezet és a viszonylagos elzártság miatt a térségben a jelentős zajterhelés kevés településen jelentkezik. Kerkaszentkirály zaj- illetve rezgésterhelése ma nem jelentős, bár az egyébként csendes környezetben egyes tényezők zavaróan jelentkeznek. Legjelentősebb zajforrás az M70-es gyorsforgalmi út. A zajvédelem hiánya miatt egyes fejlesztések (pl. turizmus) fejlesztési irányai az út vonala felé korlátozottak, bár a település megközelítése kétségtelenül jobb, ami fejlesztő hatású.

A turizmus fejlesztése időszakos, vonalas és pontszerű zajterhelést is hozhat magával. A tervezés során alapvető kérdés a terhelés határainak meghatározása. Fontos tehát a zajt kibocsátó létesítmények hatása a határoló települési környezetre.

Annak érdekében, hogy a tervezési területen építendő létesítmények a település állandó és ideiglenes lakosságát a lehető legkisebb mértékben zavarják, valamint a jogszabályi előírásoknak megfeleljenek, a szabályozási terv készítése során vizsgálni kell a tervezési területen a fejlesztések során létrejövő zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását. Természetesen meg kell jegyezni, hogy jelentősebb beruházásoknál a létesítés előtt a beruházó környezeti hatástanulmányt köteles készíttetni.

Közlekedési zaj

A körülöttünk levő világ egyre hangosabb lesz, ezt mindenki tapasztalja. Az ipari fejlődés egyre több energiát, nagyobb teljesítményű, ezáltal zajosabb gépeket igényel, a közlekedés rohamos növekedése miatt a járművek száma és sebessége is emelkedik. A településen kialakuló zajterhelés nagyságát az egyes útvonalak jármű forgalmán kívül a beépítési viszonyok, ezen belül a zajforrások és a védendő homlokzatok közötti távolság, az útkereszteződések stb. befolyásolják. A területen a közlekedési zaj a meghatározó.

Kerkaszentkirály közúton a 7538 vagy az M70-s útról érhető el.

1. 75151 - Kerkaszentkirály bekötő út 1+300 -2+500 szelvény

Átlagos napi forgalom: 350

Nehézgépjármű forgalom: 25

2. M70 - M70 autópálya Letenye (M7) – Tornyiszentmiklós 16+940 szelvény

Átlagos napi forgalom: 12542

Nehézgépjármű forgalom: 3131

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Sorszám	Zajtól védendő terület	Határérték (L _{TH}) az LAMkö megítélési szintre* (dB)					
		Kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		Az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvartól, a vasúti fővonalától és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel és leszállóhelytől származó zajra	
		nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű) oktatási létesítmények, temetők területe, zöldterület	55	45	60	50	65	55
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

Üzemi zaj

A mezőgazdasági üzemi területként működő terület jelenlegi zajkibocsátása a megengedett határérték alatt marad, zajvédelmi hatásterületük közvetlenül lakott területet nem érint.

A helyi források szerint jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található.

A 8/2002 (III. 22.) EüM rendelet szerint a határértékek összekötő utak mentén nappal 60 dB, éjszaka 50 dB. A határérték túllépés az úttól 10 m-re levő lakóépületeknél nappal 3 dB, éjszaka 6 dB. Az éjszakai határérték 25 m-re teljesül.

Az üzemi zajoktól származó zajterhelés megállapítása, adott esetben a csökkentése érdekében szükség lehet a meglevő, illetve a jövőben tervezett új üzemek vonatkozásában a zajhatárértékek betartásának mérésel történő igazolása.

Új létesítmények kialakításakor a zajvédelmi követelmények betartásáról már a tervezés során gondoskodni kell.

A lakóterületek és telephelyek gépkocsiforgalma csekély. A gazdasági létesítmények zajterhelése határérték alatti. Lakossági panaszok nem voltak.

A zajvédelem tekintetében alapvetően a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni. A rendelet értelmében a környezetbe zajt, illetve rezgést kibocsátó tevékenységet úgy szabad végezni, hogy a keletkező zaj, illetve rezgés a megengedett terhelési határértékeket ne haladja meg.

A zajkibocsátási határérték megállapításánál 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendeletben meghatározott határértéket kell figyelembe venni.

A vizsgált terület környezetében a jellemző környezeti zajszintek jelenlegi értéke az alapzajnak megfelelő értékeket mutat, amely nappali időszakban általában $L_A \sim 46-48$ dB, éjszakai időszakban pedig $L_A \sim 36-38$ dB értékek körül realizálódik.

A környezet szempontjából a várható létesítmények, mint zajt keltő üzemi létesítmények rendeltetésszerű működése során fellépő, a külső környezetbe sugárzott zaj mértékét a megengedett határérték alatt kell tartani.

Az üzemi létesítményektől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken:

Sorszám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre, (dB)	
		nappal 06-22 óra	éjjel 22-06 óra
1.	Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű) különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

A településen a jellemző lakóterületek (falusias beépítésű), valamint a különleges területek közül a temető, a zöldterület tekintetében a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. mellékletének 2. sorszáma szerint a megengedett zajterhelési határértékek a következők:

$$L_{TH} (06-22 \text{ h}) \leq 50 \text{ dB nappal}$$

$$L_{TH} (22-06 \text{ h}) \leq 40 \text{ dB éjszaka}$$

A gazdasági területek esetében a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. mellékletének 4. sorszáma szerint a megengedett zajterhelési határértékek a következők:

$$L_{TH} (06-22 \text{ h}) \leq 60 \text{ dB nappal}$$

$$L_{TH} (22-06 \text{ h}) \leq 50 \text{ dB éjszaka}$$

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban „R”) szerint a létesítmény hatásterületét meg kell állapítani.

A vélelmezett hatásterületen belül kell vizsgálni a zajvédelmi határértékek teljesülését.

Amennyiben jogszabály hatásterület bemutatását írja elő, a hatásterületet a jogszabályokban meghatározott előírások szerint kell megállapítani.

A környezeti zajforrás hatásterületét az „R” szerinti méréssel, számítással kell meghatározni:

- a) előzetes vizsgálati eljárásban,
- b) környezeti hatásvizsgálati eljárásban,
- c) egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban,
- d) környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban,
- e) az a)-d) pontokban felsorolt eljárásokat követő létesítési, használatbavételi, illetve forgalomba helyezési eljárásokban, vagy
- f) ha a környezetvédelmi hatóság előírja.

Az előzőekben fel nem sorolt esetekben a környezeti zajforrás vélelmezett hatásterülete a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan és annak határától számított 100 méteres távolságon belüli terület.

A létesítmény zajvédelmi szempontú hatásterületének (a környezeti zajforrás hatásterületének) határa az a vonal, ahol a zajforrástól származó zajterhelés:

- a) **10 dB-lel kisebb, mint a zajterhelési határérték, ha a háttérterhelés is legalább 10 dB-lel alacsonyabb, mint a határérték,**
- b) egyenlő a háttérterheléssel, ha a háttérterhelés kisebb a zajterhelési határértéknél, de ez az eltérés nem nagyobb, mint 10 dB,
- c) egyenlő a zajterhelési határértékkel, ha a háttérterhelés nagyobb, mint a határérték,
- d) zajtól nem védendő környezetben - gazdasági területek kivételével - egyenlő a zajforrásra vonatkozó, üdülőterületre megállapított zajterhelési határértékkel,
- e) gazdasági területek zajtól nem védendő részén nappal (6:00-22:00) 55 dB,
éjjel (6:00-22:00) 45 dB.

A tervezett fejlesztések a jelenlegi zajhelyzetet várhatóan csak kisebb mértékben befolyásolják.

A környezet szempontjából a várható létesítmények, mint zajt keltő üzemi létesítmények rendeltetésszerű működése során fellépő, a külső környezetbe sugárzott zaj mértékét a megengedett

határérték alatt kell tartani. Az új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására.

Adott esetben a zajkibocsátás megfelelő mértékű csökkentése a zöldterületek arányának növelésével, a lakott területek és a gazdasági terület határán véderdősávok kialakításával, kritikus esetekben zajvédő fal, zajvédő töltés létesítésével lehetséges.

A létesítményeket a rendeltetésszerű működés alatt a beépítési vonalon a külső környezetből származó zajterhelés ellen is védeni kell. E zajterhelés domináns része lehet az üzemi zaj és a közúti közlekedési zaj. Az épületek kialakításakor a homlokzati szerkezeti elemeket úgy kell megválasztani, hogy hangszigetelési tulajdonságaik alapján ezeknek a követelményeknek megfeleljenek.

11.5. HULLADÉKKEZELÉS

Vonatkozó szakmai jogszabályok:

- 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról
- 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet az építési és bontási hulladékok kezelésének részletes szabályairól
- 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 445/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet a hulladékok jegyzékéről
- 197/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről
- 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól
- 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
- 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről
- 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól
- 43/2016. (VI. 28.) FM rendelet a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ártalmatlanítási és hasznosítási műveletek felsorolásáról

Napjainkban mind az ipari, szolgáltató és kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódóan, mint pedig a lakosság életmódjához kapcsolódóan az egyik kiemelt környezeti problémának tekinthető a keletkező hulladék egyre jelentősebb mennyisége. Bár jelentős lépések történtek a hulladékok kezelése, az ökológiai hatékonyság, a hulladékok újrahasználatra és újrahasznosításra terén, ennek ellenére a hulladékokból eredő környezeti terhelés és gazdasági feszültség enyhítése még további kutatási-fejlesztési erőforrásokat és jelentős környezeti tudatformálást igényel minden területen.

A hulladék elszállítását a Pannonia Viridis Nonprofit Kft. mint szolgáltató végzi. A lomtalanítást évente egyszeri alkalommal szintén a Pannonia szervezi meg. A szelektív gyűjtés gyűjtő konténerekben történik. Illegális hulladéklerakók megszűntek. Dögtér és kijelölt törmeléklerakó nincs a településeken.

Kerkaszentkirályon az infrastruktúra kiépítése, fejlesztése többnyire a szomszéd településekkel társulási formában zajlott le. A község területén jelenleg nem folytatnak olyan ipari tevékenységet, amelyből nagy mennyiségű és különleges kezelést igénylő hulladék keletkezne.

A komplex hulladékgazdálkodási rendszer alapvető célkitűzése a lerakásra kerülő települési szilárd hulladékok mennyiségének csökkentése. A települési szilárd hulladékok vonatkozásában fontos előrelépés a szelektív gyűjtés alkalmazása, fejlesztése, kiterjesztése.

A területen keletkező termelési hulladékok kezelése, különösen a veszélyes hulladékok kezelése során megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a gyűjtőhelyek kialakítására, a gyűjtő eszközök kiválasztására, a szállításra és az ártalmatlanításra vonatkozó rendeletek betartására.

A lakossági veszélyes hulladék szállítása jelenleg nem megoldott. Az átmeneti tárolás fejlettebb formáját jelentené hulladékudvar létrehozása a községben, ahol a szelektív és zárt tárolást meg lehet oldani. A jelenleg éves rendszerességgel van szervezett lomtalanítás, ez az esetlegesen bővülő igények esetén évi több alkalomra bővíthető.

A gazdasági szervezeteknél keletkezett veszélyes hulladékok ártalmatlanításáról a hulladék termelője gondoskodik.

Építési hulladékok

A tervezési területen belül az építési beruházások megvalósítása során építési-bontási hulladékok megjelenésével kell számolni.

Az építési tevékenység során várhatóan keletkező hulladékok:

- kitermelt talaj 17 05 04
- betontörmelék 17 01 01
- fémhulladék 17 04 05
- vegyes építési hulladék 17 09 04

Az építési tevékenység során keletkező hulladékok kezelése és nyilvántartása tekintetében a 45/2004.(VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet szerint kell eljárni.

Ezek a hulladékok általában különleges kezelést nem igényelnek, azonban a keletkezett hulladékokat legkésőbb a használatbavételig hasznosítani kell, illetve az adott hulladék ártalmatlanítására feljogosított szervezet részére át kell adni. Kezelésük (ártalmatlanításuk vagy hasznosításuk) általában a települési hulladékok esetében alkalmazott módszerekkel történhet.

A kitermelt talaj töltőanyagként feltöltésre helyileg hasznosítható.

Az építési tevékenység befejezését követően az építető köteles elkészíteni az építési tevékenység során ténylegesen keletkezett hulladékokról az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló kormányrendelet előírása szerinti építési hulladék nyilvántartó lapot - 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet, 5. sz. melléklet.

Települési hulladékok

A területhasználatból eredően folyamatosan számolni kell háztartási jellegű települési hulladékok keletkezésével. Jelenleg átlagosan 1,2 m³/fő/év lakossági háztartási hulladék fajlagossal lehet számolni.

A hulladék besorolása: vegyes települési hulladék 20 03 01

A keletkező települési hulladékok gyűjtése és kezelése a terület különösebb terhelése nélkül megoldható. A települési hulladékokat az erre szolgáló edényzetben történő gyűjtés után, közszolgáltató által végzett rendszeres hulladékszállítás keretében kell elszállítani a további kezelésre (hasznosításra, ártalmatlanításra).

A települési hulladék vonatkozásában a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és a 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet előírásai szerint kell eljárni.

A települési hulladék lerakásáról a regionális hulladéklerakó gondoskodik, melynek területe rendezett, védőfásítással ellátott.

Törekedni kell az adott terület lehetőségeihez igazodva az alapvető frakciók (papír, műanyag, fém, biohulladék) szelektív gyűjtésének megvalósítására. További kiemelt feladat a települési hulladékok elvárásoknak megfelelő szelektív gyűjtése mellett a hulladékoknak a környezet veszélyeztetését kizáró módon való hasznosítása vagy ártalmatlanítása (lerakása).

Termelési hulladékok

A termelő, szolgáltató tevékenységek során keletkező termelési hulladékok fajtái keletkezésük szerint várhatóan a következők lehetnek:

- technológiai hulladékok
- fenntartási, karbantartási hulladékok
- irodai hulladékok
- kereskedelmi hulladékok
- csomagolási hulladékok
- élelmiszer hulladékok
- mezőgazdasági és növénytermesztési hulladékok

A keletkező termelési hulladékok általánosan alkalmazott kezelési módja többféle lehet a kezelési technológia jellege szerint. A fő kezelési módok a következők:

- szelektív gyűjtés
- értékesítés, átadás hasznosítási célra (más termelő, szolgáltató felé)
- kezelés települési hulladékként (lerakás)
- kezelés veszélyes hulladékként (hasznosítás, ártalmatlanítás)

A hulladékok kezelésére a megfelelő kapacitások rendelkezésre állnak.

A keletkező nem veszélyes termelési hulladékok közül a hasznosítható hulladékokat erre engedéllyel rendelkező felvásárló és hasznosító cégeknek értékesíteni kell. Törekedni kell a minél nagyobb mértékű hasznosításra.

A veszélyesnek minősülő hulladékok esetében a gyűjtést, kezelést, a veszélyes hulladékok sorsának nyomon követését a 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásai szerint kell végezni, a megfelelő műszaki-gazdasági és szállítási eszközök, valamint a szükséges nyilvántartás és bizonylatolás biztosításával.

A termelési hulladékok kezelése

A termelő tevékenység során keletkező hulladékokat a további kezelésnek megfelelően elkülönítve, környezetkárosítást kizáró módon, megfelelő gyűjtőedényben, az erre a célra kialakított gyűjtőhelyeken kell gyűjteni. Az egyes hulladékfajtákat a keletkezés és az ártalmatlanítás módja szerint csoportosítani szükséges. A termelési hulladékok, ezen belül pedig a veszélyes hulladékok kezelését (hasznosítását, ártalmatlanítását, egyéb feldolgozását) kizárólag a környezetvédelmi hatóság által feljogosított szervezetek végezhetik.

Biztonsági intézkedések

A termelési hulladékok esetében a környezetvédelmi előírások betartására a következő biztonsági intézkedéseket kell fogyanatosítani:

- szilárd burkolattal ellátott, fedett, zárt üzemi gyűjtőhelyek kialakítása
- szakszerű, elkülönített gyűjtés, arra alkalmas edényzetben, tartalék göngyölegek biztosítása
- mentesítő anyagok készenlétben tartása
- a gyűjtőhelyek gyors kiürítésének biztosítása
- a veszélyes hulladék rendszeres elszállítása, kezelése
- az egyes speciális kezelést igénylő hulladékokra vonatkozó sajátos szabályok betartása A közegészségügyi követelmények betartását megalapozó intézkedések:
- a kezelő személyzet részére munkavédelmi felszerelés biztosítása
- a kezelő személyzet időközi, rendszeres orvosi vizsgálata
- a terület rendszeres takarítása, fertőtlenítése

A vállalkozások részéről a termelési hulladékokkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségeket a 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet szerint kell teljesíteni.

11.6. SUGÁRZÁS VÉDELEM

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének mérésére épült ki hazánkban az országos sugárzásfigyelő rendszer, melynek legfontosabb eleme a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a műszerek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzást, az óránkénti dózist, azaz a dózisteljesítmény értékét. A dózisteljesítmény mértékegysége a nanosievert/óra (nSv/h). A természetes háttérsugárzás mértéke Magyarországon 50-180 nSv/óra körül ingadozik. A mérőállomásokról beérkező jeleket folyamatosan figyelik. A figyelmeztető szint 250 nSv/óra. Ez a szint a valós veszélyt jelentő szint töredéke, nem jelenti azt, hogy az állomás közelében lévő emberek veszélyben lennének, csak a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére. A 250

nSv/óra alatti háttérsugárzás természetes és semmiféle veszélyt nem jelent. **A településnek sugárzásveszéllyel nem kell számolnia.**

11.7. ÁRVÍZVÉDELEM

Kerkaszentkirály a Kerka és a Mura völgyében fekszik, határát időnként az árvíz előnti. A megyének ez a része az Ős-Mura hajdani hordakékkúpján helyezkedik el. A terület a Mura vízgyűjtőjéhez tartozik, a Kerkával és a Csertával együtt gyűjti össze a táj vizeit. A Kerka - mely a Lendva folyócskát és a Válcikát fogadja magába - átszeli a település területét északról déli irányba folyva, majd a közigazgatási határt átlépve torkollik a Murába. A települést délről, Szlovénia felől a Lendva határolja.

Kerkaszentkirály a vizes élőhelyek, a vízfelületek változatos fejlesztését tervezi. A vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, a tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése tilos.

Az árvízveszély miatt, valamint a jobb környezetgazdálkodás érdekében a mély fekvésű területeken, holtágakon a víz megtartására alkalmas puffterületek kialakítása javasolt.

11.8. TERMÉSZET-, TÁJVÉDELEM

A növény- és állatvilág védelmének elsődleges letéteményese a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, illetve Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Kormányhivatalok, amely a természetvédelmi követelményeket az erdők turisztikai, rekreációs és erdőgazdasági funkcióit lehetőség szerint szem előtt tartva érvényesítheti.

A településrendezési eszközök keretében elsősorban a mezőgazdasági, valamint az ártéri és/vagy mély fekvésű területek használatának szabályozása fontos, amely ezeknek az élőhelyeknek értékét, diverzitását, biztonságát növeli. (Vizes élőhelyek védelme és arányának növelése, erdősült területek védelme, tarlóégetés tilalma, extenzív gazdálkodási formák támogatása stb.)

Új vizes élőhelyek kialakításakor figyelembe kell venni a turizmus által érintett, frekventált területeket, illetve ahol ez nem lehetséges, a szunyogok irtását biztosítani kell.

A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítások figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használatát és fejlesztését során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megőrzését.

A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megőrzése érdekében a település-, a területrendezés és -fejlesztés, különösen a terület felhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során figyelmet kell fordítani a természeti-táji értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájérték megőrzésére.

A Kerka völgyének települései 1999 augusztusában megalapították a Kerka-mente Natúrpark Egyesületet, mely a Hármashatár Natúrpark szerves része (ez utóbbit a burgenlandi Raab Natúrpark, a muravidéki Goricko Natúrpark, az Őrség-Vendvidék Natúrpark Egyesület és a Kerka-mente Natúrpark Egyesület alkotja). Területe a Kerka magyarországi szakaszát öleli fel. Több tájegységet foglal magába, ide tartozik az Őrség déli része, Göcsej nyugati része, Hetés magyarországi szakasza, és egy kis rész a Mura bal parti síkjából. Az egyesület célja, hogy a 24 500 embernek otthont adó 55 159 ha-os területen, melynek 38%-a erdő, természetkímélő mező-, erdő-, és vízgazdálkodási gyakorlatot alakítson ki, összehangolja a kistérségi alapú vidékfejlesztési elképzeléseket. A Kerka-mente Natúrpark központja Szécsisziget.

Mura–Dráva–Duna Határon Átnyúló Bioszféra-rezervátum

Az UNESCO fenntartható fejlődés megvalósulását elősegítő Sevillai stratégiáját (1995) is figyelembe véve nyújtotta be a nevezését Magyarország egy új, a magyar-horvát határon átnyúló Mura-Dráva-Duna bioszféra-rezervátum létrehozására 2009-ben. A nevezést végül 2012-ben, Horvátország csatlakozása után hagyta jóvá az UNESCO, melynek köszönhetően megalakult a kétoldalú horvát-magyar Mura-Dráva-Duna Határon Átnyúló Bioszféra-rezervátum (ang. rövid: MDDTBR), Magyarország első határon átnyúló bioszféra-rezervátuma, melynek létrehozásában hatalmas szerepet vállalt a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (DDNPI).

2017-2019 között a WWF Austria lebonyolított egy sikeres, szintén részben az MDDTBR fejlesztését célzó Interreg „Coop MDD” projektet, melyben a magyar partner a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (BfNPI) volt, és amelynek keretében bicikliutak, valamint vízitúrázást, és környezeti nevelést is elősegítő létesítmények is készültek a térségében. A projekt új lendületet adott az ötoldalú bioszféra-rezervátum kialakításának is, mivel ekkorra már mind az öt országban létrejött nemzeti szinten a saját területrészt. Magyarország ezt követően még kijelölt egy hozzávetőleg 100.000 hektáros területet a BfNPI működési területén. Ennek eredményeképpen az MDDTBR öt országra kiterjedő területe 943.170 hektárra nőtt, melyen belül csak a magyar terület hozzávetőleg 330.000 hektárt tesz ki.

A magyarországi terület magában foglalja a DDNPI Dráva és Duna menti területeit, a Natura 2000 hálózat itt elhelyezkedő zónáit, valamint új helyszíneket, a BfNPI Mura menti és Kerka menti területeit, Hetés környékét, Vétyem és Oltárc erdőterületeit, illetve a dél-zalai homokvidéket és Mórchelyi-halastavakat is.

Ez az egyik legnagyobb szinte még érintetlen természeti terület a Duna-medencében. A rezervátum létrehozásának fő célja a Mura-Dráva-Duna határvidék Európai szinten is különleges, a három folyóhoz kötődő vízi és part menti életközösségeinek és természeti értékeinek megőrzése, valamint a fenntartható fejlődési funkció megvalósulásával hozzájárulás a helyi önkormányzatok és a lakosság megélhetési lehetőségeinek bővítéséhez.

11.9. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS

Vizuális környezetterhelésről olyan esetben beszélhetünk, amikor bizonyos épített, vagy emberi beavatkozás hatására létrejött tájelemek látványa zavarólag hat közvetlen, vagy tágabb környezetükre. Gyárkémények, hírközlési tornyok, magasházak, víztornyok, bányák hatása távolabbról is érzékelhető, míg a közművezetékek, és nagyméretű földművek döntően közvetlen környezetükben zavaróak. Kerkaszentkirály esetében nagy jelentőségű, távolról érzékelhető zavaró vizuális elemről nem beszélhetünk.

A Béke utcában található a tornyiszentmiklósi Organic Food Kft. biocsirke-telepe. Állattartásból adódó probléma nem volt, zaj-, illetve szaghatás nem tapasztalható.

Kerkaszentkirály sajátágos településszerkezete a fejlesztések terén nehézségeket okozhat. A település egységességének érzését, egyben a folytonos ökológiai folyosót a településrészeket összekötő fasorokkal lehet erősíteni.

11.10. FENNÁLLÓ KÖRNYEZETVÉDELMI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

A települések fejlesztése, illetve fejlődése, építése, működése és fenntartása jelentős környezeti problémák forrása lehet. E problémák adódhatnak a települési és területi funkciók kialakításából, a

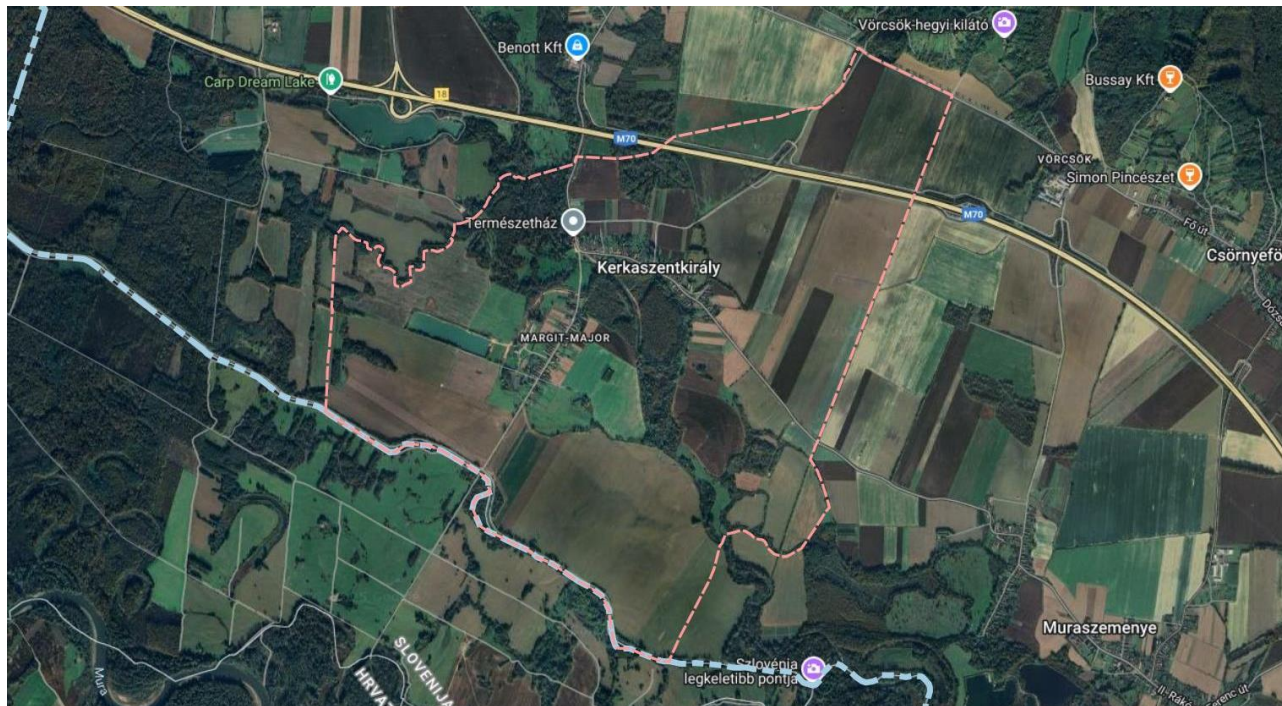
létesítmények okozta alapvető környezeti változásokból, illetve számos esetben a település létesítményei maguk is környezetterhelő forrásokká válhatnak. A települési környezetben leggyakrabban előforduló főbb környezeti problémák származhatnak az építési tevékenységből, a beépítési módból, a településfenntartással és -üzemeléssel együtt járó terhelésekből, szennyezésekből.

12. A táji és természeti adottságok, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra hálózat

12.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

12.1.1. A település elhelyezkedése

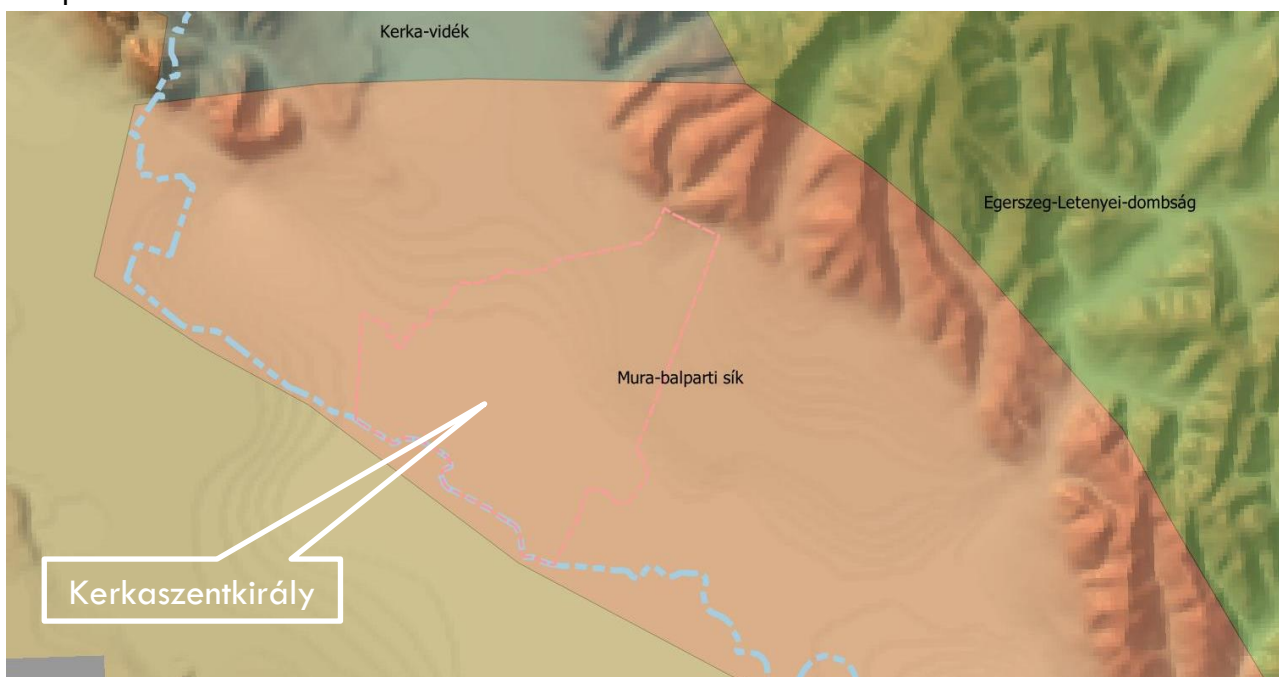
Kerkaszentkirály település Zala vármegye délnyugati szélén, a szlovén-magyar határ közelében helyezkedik el.

A vizsgált terület a GoogleMap térképén

Kistáji besorolás

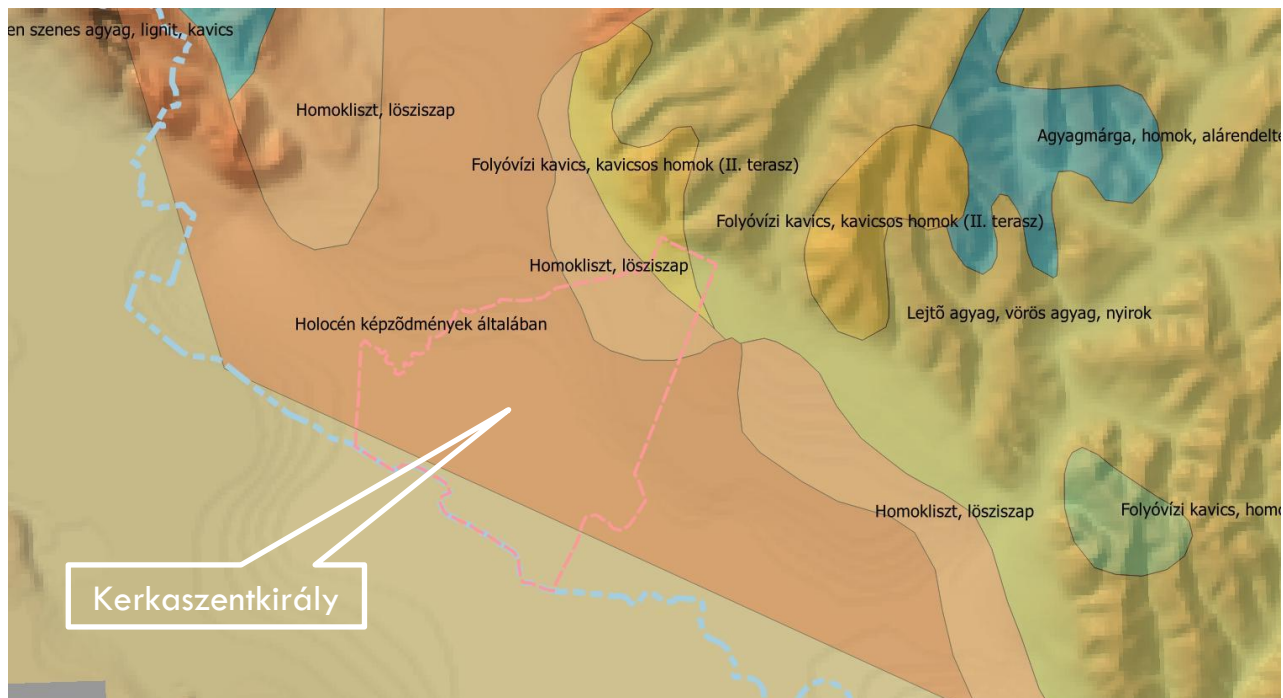
A vizsgált terület és környezete Magyarország Kistájkatasztere (Marosi szerk. 1990) alapján a Nyugat-Magyarországi-peremvidék nagytájban, a Zalai-dombság mezorégióban, a Mura-sík kistájban található.

Kerkaszentkirály elhelyezkedése a kistájokban

12.1.2. Domborzat, geológiai felépítés

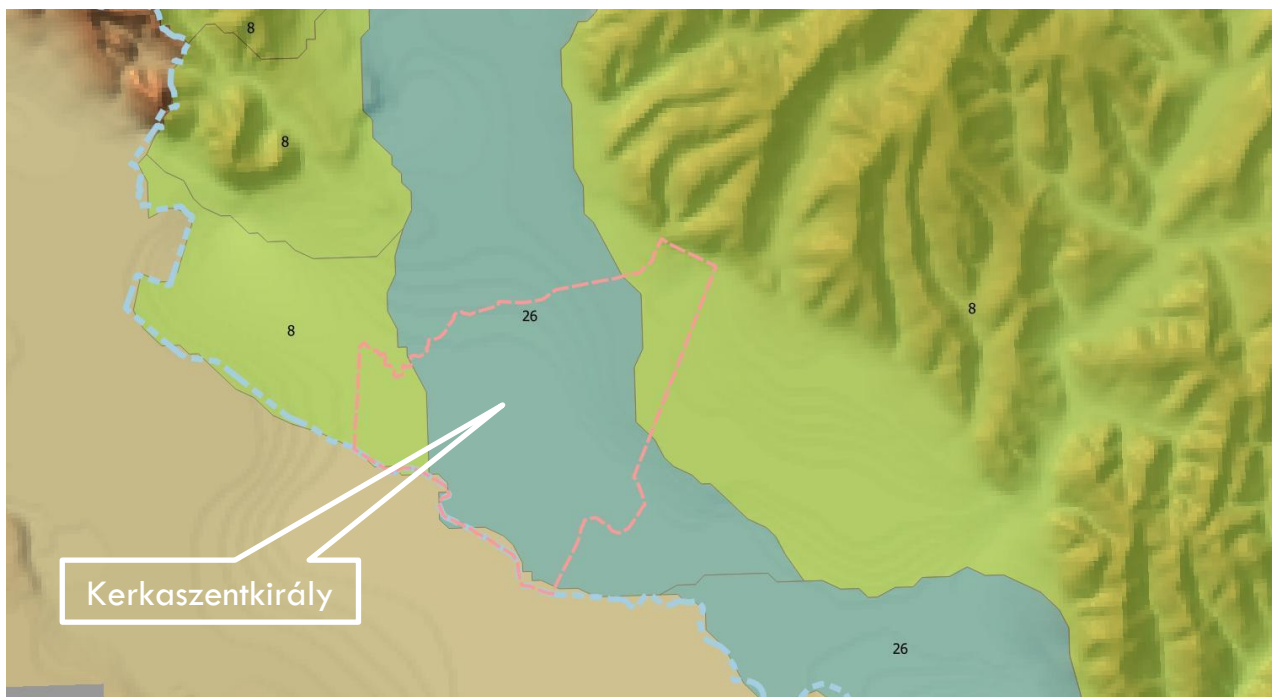
A település táji környezetét két meghatározó, morfológiailag alapvetően eltérő tájegység, a Mura-mente alluviális síkja, valamint északon az Egerszeg-Letenyei-dombság meglehetősen tagolt felszíne alkotja. Anyagában karbonátokban gazdag homok, homokkő málladék építőanyagú dombság, melyre helyenként glaciális eredetű löszköpeny települt.

A vizsgált terület környezetének földtani alapközei és elhelyezkedésük

12.1.3. Talajtani jellemzők

A térségben a meghatározó Mura-síkon a korábbi időszakok árvizeinek, kiöntéseinek során lerakódott hordalékból a kavicsalluviumon réti öntéstalajok alakultak ki.

A vizsgált terület környezetének talajai és elhelyezkedésük

Jelmagyarázat: 8. pszeudoglejes barna erdőtalajok

26. réti öntéstalajok

A dombokon, a domblábi részeken a homokon, homokkövön, valamint az arra települt löszön az egykori erdőborítás idején kialakult pszeudoglejes barna erdőtalajok a meghatározók.

12.1.4.Éghajlat

Éghajlatát tekintve a mérsékelt meleg-mérsékelt nedves éghajlati körzetbe tartozik. Az évi középhőmérséklet 10,0-10,5 °C között alakul, a januári középhőmérséklet -1,5 és -1,0 °C közötti, míg a júliusi középhőmérséklet 20,0-20,5 °C. Az éves napfénytartam 1900-1950 óra. A nyári napok átlagos száma (azok a napok, amelyeken a napi maximum eléri a 25 °C-ot) 70-80 nap, a téli napoké 20-25 (amikor nem emelkedik fagypont fölé a hőmérséklet). A csapadék évi összege 700-750 mm, ennek eloszlása a következő: a tavaszi időszakban 160-170 mm, nyáron a legtöbb, 240-250 mm, az őszi 200 fölötti, télen a legkevesebb, 110-120 mm. Az uralkodó szélirány az ÉK-i, melyek átlagos erőssége 2-2,5 km/h.

12.1.5.Vízrajz Folyóvizek

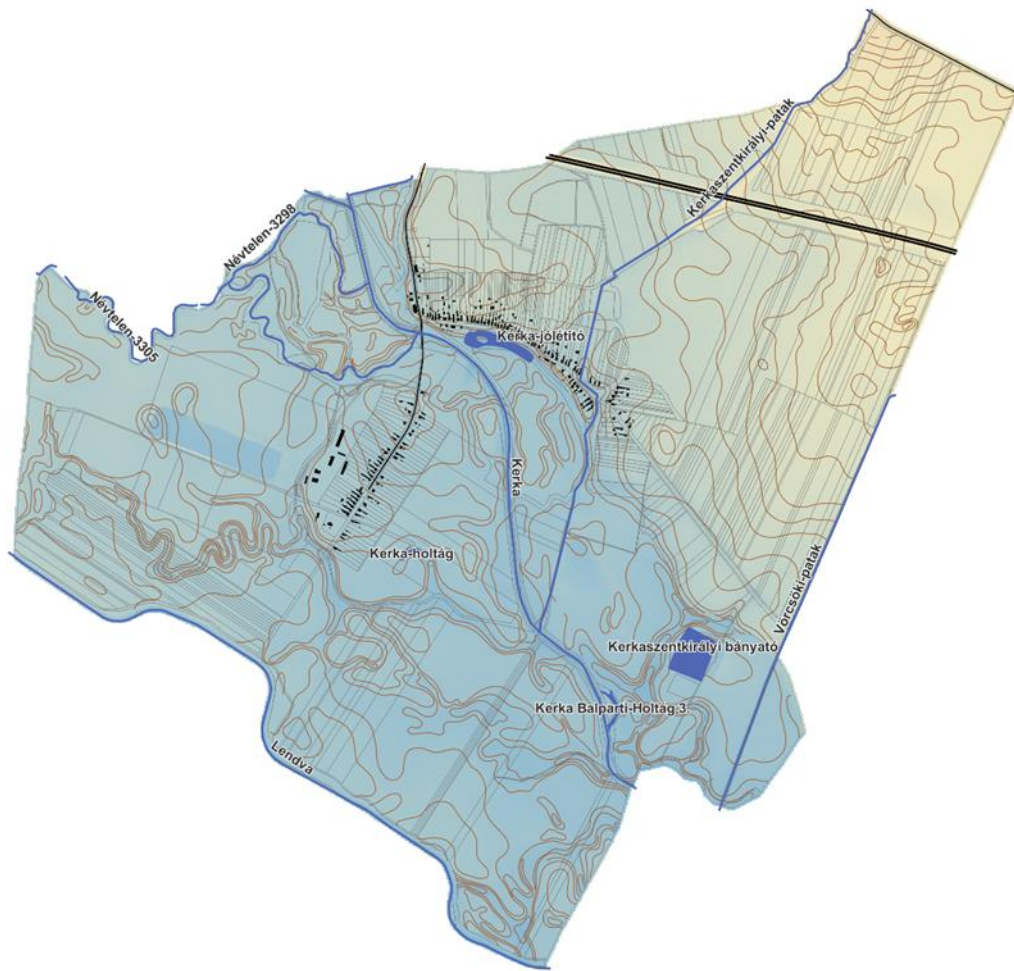
A változatos felszíni adottságokból adódóan a lehulló csapadékból, olvadó hóból eredő lefolyó vizek a dombok, halmok közti völgyekben, vápokban gyűlnek össze, majd a patakok a vizet a síkra érkezve a terület vízgyűjtőjébe viszik. A kisebb vízfolyások a Vöröcsöki-, Kerkaszentkirályi-patakok, jelentősebb a településen áthaladó Kerka és nyugaton az abba torkolló Ó-Lendva. A vízfolyások délen, az ország határán haladó Murába vezetik vizeiket.

Állóvizek

Állóvizek a szabályozás során létrejött holtágak, valamint a bányászati tevékenység eredményeképpen létrejött kavicsbánya-tavak.

A település felszíni vizei

12.1.6. Élővilág: növényzet és állatvilág

Növényzet

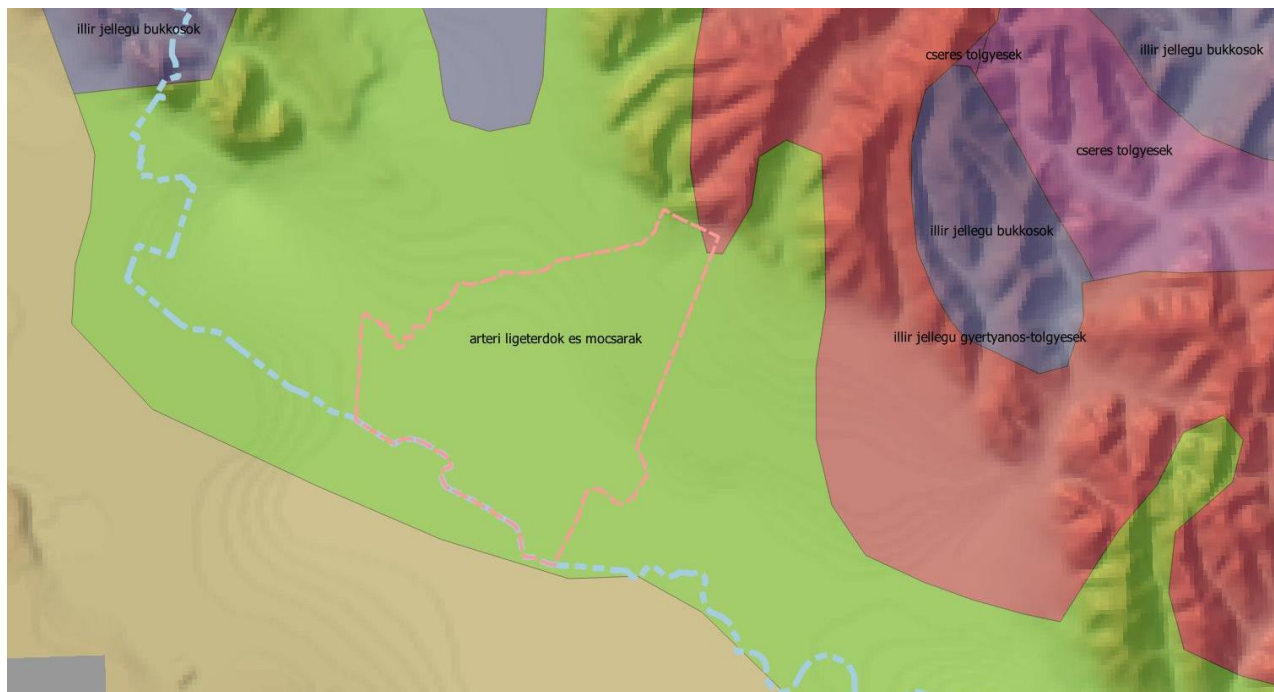
A község területe hazánk természetes növénytakarója, azaz a vegetációs tájbeosztás alapján a Dráva-síkba tartozik.

A település és környezete a vegetációs tájbeosztásban

Potenciális vegetáció

A természetvédelem kiindulási pontja az utolsó jégkorszakot követő természetes vegetáció. Ennek vizsgálata, a terület potenciális vegetációja a Zólyomi-féle vegetáció-térkép alapján rekonstruálható. Növényföldrajzi értelemben a község területe egységes, a Pannóniai flóratartományon (Pannonicum) belül a Zalai flórajárásába (Saladiense) tartozik.

A település és környezetének potenciális vegetáció térképe

Jelmagyarázat: ártéri ligeterdők és mocsarak	
illír gyertyános-tölgyesek	
illír bükkösök	

A terület természetes, azaz potenciális vegetációját a dombtetőkön, magasabb platókon a szárazabb termőhelyeket kedvelő cseres tölgyesek alkotják, de dominánsak az illír jellegű gyertyános-tölgyesek, illír bükkösök, utóbbiak ma is nagy kiterjedésben találhatók a községtől északra húzódó dombokon. A község északi szélén délies-nyugati lejtőkön a tájatalakító tevékenység nyomán ma szőlők, gyümölcsösök húzódnak, melyek művelésével már sokfelé felhagytak. A patak völgyekben, a Mura-síkon a víz jelenlétéhez kötődő ártéri puha- és keményfás ligeterdők, ill. fragmentumai, főképp facsoportok, fasorok (nyár- fűz- kőris- és égerligetek) találhatók.

A település aktuális természeti állapota

A település aktuális természeti viszonyairól kialakított képet a terepi bejárások során tapasztaltak alapján alakítottuk ki, melyet a táj történeti adatokkal és a közelmúltbeli munkákkal összehasonlítva formáltunk meg. A község területét érintő természetvédelmi érintettség (ökológiai hálózat, Natura 2000, egyedi tájérték) és a tájképvédelmi besorolás már előre vetíti az ezeket a kategóriákat megalapozó természeti értékek – növény- és állatvilág, élőhelyek – jelenlétét. A természeti értékek elsősorban a Kerkához, a patak mentén húzódó erdőkhöz, lefűződött holtágakhoz, erdőkhöz kapcsolódnak.

A Kerka menti kisebb állóvíz víztestek és település belterületétől délre húzódó holtágban a védett lápi póc él. A holtág az ide érkező madarak (szürke gém, nagykócsag) számára nyújt táplálkozóhelyet. A holtágtól délre található keményfa ligeterdőben – mely Natura 2000 jelölő társulás – a védett hóvirág jelentős állománya található, mely mellett a nyugati csillagvirág is nyílik.

nyugati csillagvirág

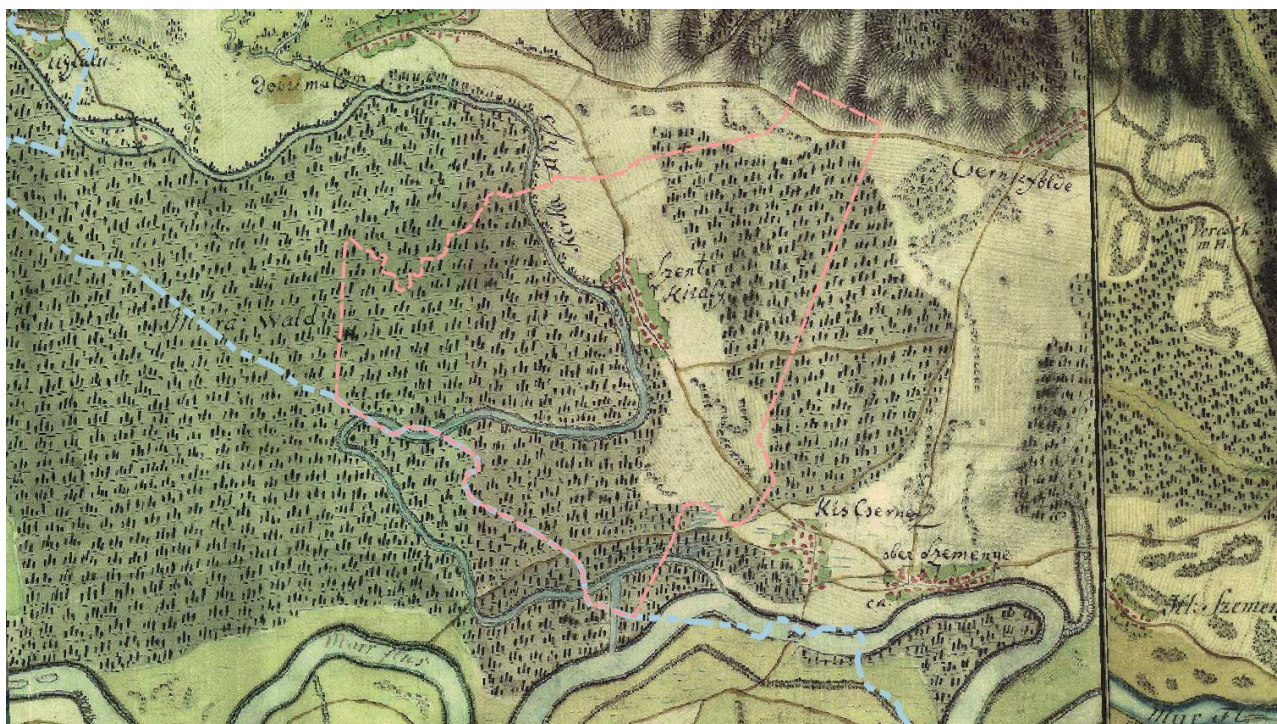
hóvirág

12.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET, TÁJKARAKTER

12.2.1. Táj történet

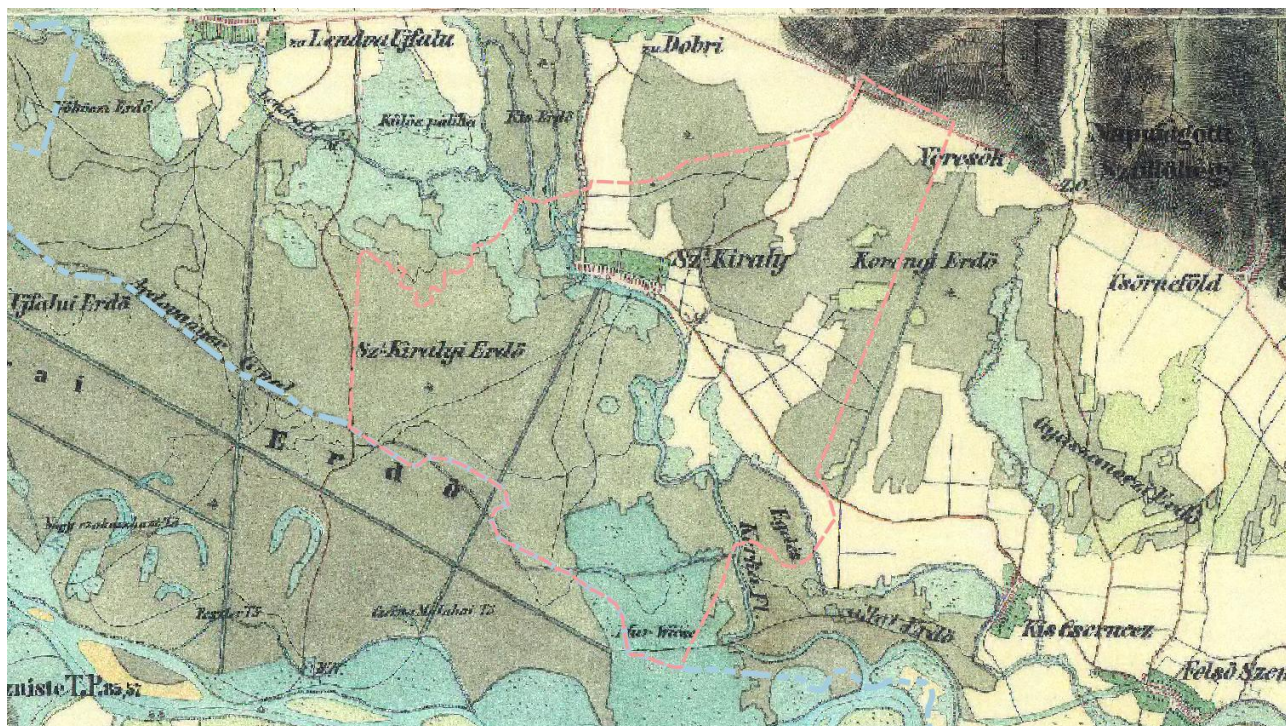
A község mai természeti és humán hatás alatt álló környezetét a területre vonatkozó korábbi területhasználati módok vizsgálatával elemezhetjük, mivel azok múltbéli változásai ebben megfelelő támpontot adnak. A területhasználat időbeli változását a már bemutatott potenciális vegetáció mellett a korabeli történelmi katonai és kataszteri térképek segítségével vizsgálhatjuk.

Az Első Katonai Felmérés térképe Mária Terézia uralkodásának idején készült. A térkép mai szemmel nézve nem elég pontos, helyenként el van csúszva, ám jól látszanak a vizsgált terület és környezetének tájelemei; a Kerka patak mentén az ártéren a ligeterdők, a dombokon az erdők, a déli nyúlványokon a szőlőkkel. A belterület és a Kerka folyása azonban egészen máshol van feltüntetve, így elemzésre ezek a térelemek nem használhatók.

A vizsgált terület az Első Katonai Felmérés (1763-1787) térképén (forrás: Arcanum)

A XIX. század első felében készült *Második Katonai Felmérés térképé*-n látható térstruktúra már közelít a mai állapothoz, az egyes művelési ágak térbeli mintázata jól elkülönül. Feltűnően nagyobb az erdők kiterjedése, a vízfolyások mentén rétek táthatók, a szántók térnyerése mintegy 20 %. A patakok mentén a vizes élőhelyek mindenütt jelölve vannak. Északon a Vörcsök feletti szőlők hegylábi része látható.

A vizsgált terület a Második Katonai Felmérés (1806-1869) térképén (forrás: Arcanum)

A Magyar Királyság kiegyezés-kori, a XIX. században a szabadságharc után készült *Kataszteri térképe*-nek sorából sajnálatos módon Kerkaszentkirály térképe a www.mapire.hu oldalon hiányzik.

A III. és IV. katonai felmérés térképei kidolgozásukat tekintve a korábbi felmérésekhez képest elnagyoltak, részletes tájelemzésre alkalmatlanok. A jelölések alapján a vizsgált terület művelési módjára vonatkozóan releváns következtetések nem vonhatók le.

A terület állapotának kronológiai feltárásában a következő fontos állomásai a légifelvételek. Ezeket a szocializmus éveiben kezdték el készíteni és a rendszerváltás után váltak közkinccsé. Ennek egyik korai emléke és nagyon fontos dokumentuma az 1972. évben készült légifelvétel, melyen a belterület és a kontakt művelt mezőgazdasági parcellák hálózata látható.

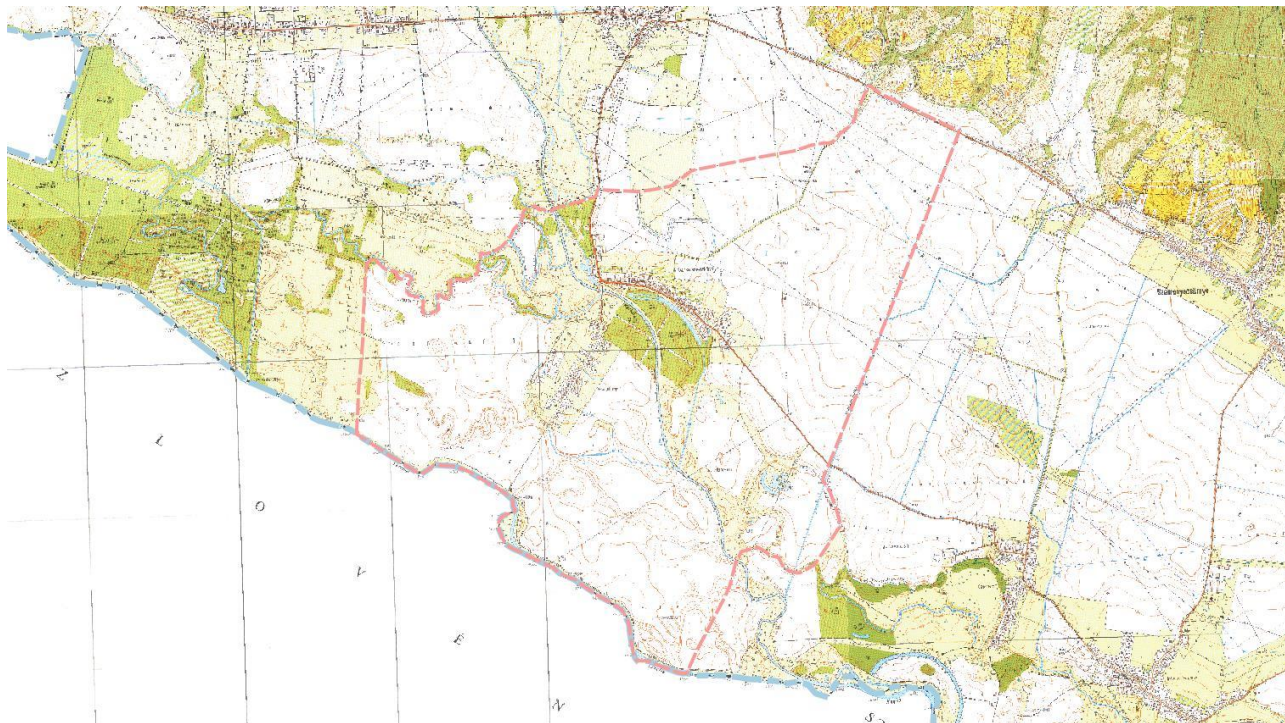

A terület az 1967. évben készült légifotón (forrás: www.fentrol.hu)

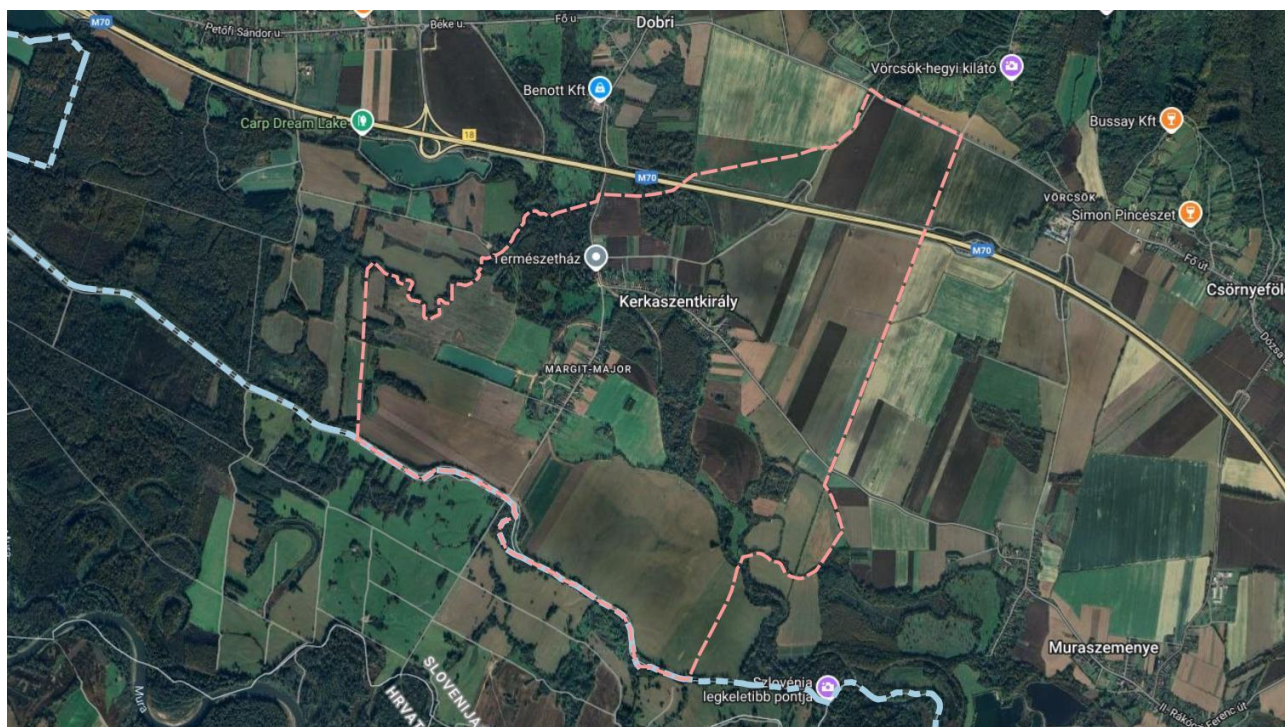
A terület az 1972. évben készült légifotón (forrás: www.fentrol.hu)

Az 1980-as években elkészült az ország 1:10 000 méretarányú domborzati térképe a hazai Egységes Országos Vetület rendszerében. Ebben a terület a 31-431, 31-432, 31-433 és a 31-434. számú szelvényeken látható. A színelcsók alapján jól elhatárolhatók a lakóterületek, valamint a Mura-sík szántói, rét-legelői, ligeterdői.

A terület az Egységes Országos Vetület térképén (forrás: FÖMI ~ 1980)

A napjainkban elterjedt navigációs és műholdas rendszereken már szinte naprakészen láthatók a területről készült legújabb ortofotók.

A település a 2022. évi ortofotón (forrás: GoogleMap)

Napjainkra valamelyest magasabb az erdőterületek aránya az 1941-es állapothoz képest. Ez elsősorban az állattartás visszaszorulásával a legelőterületek beerdősülésének köszönhető. A vízfolyások mentét legtöbb esetben megfelelő erdősávok kísérik. A területen állóvizek jelennek meg: mesterségesen duzzasztott halastó a Kerka mentén, illetve a kavicsbányászatból fennmaradt bányató. A településmag lakóházakkal bővült, valamint a Margit-major gazdasági funkcióját is a lakó funkció váltotta fel. A lakott terület környezetére háztáji kertek, kistáblás szántóföldek és gyepterületek mozaikja jellemző. A gyepterületek kiterjedése jelentősen visszaszorult, csak a lakott terület környezetében vannak kisebb foltok, ettől kijebb nagytáblás szántóföldek terülnek el. A térségben jelentős változást eredményezett az M70-es autópálya kiépülése.

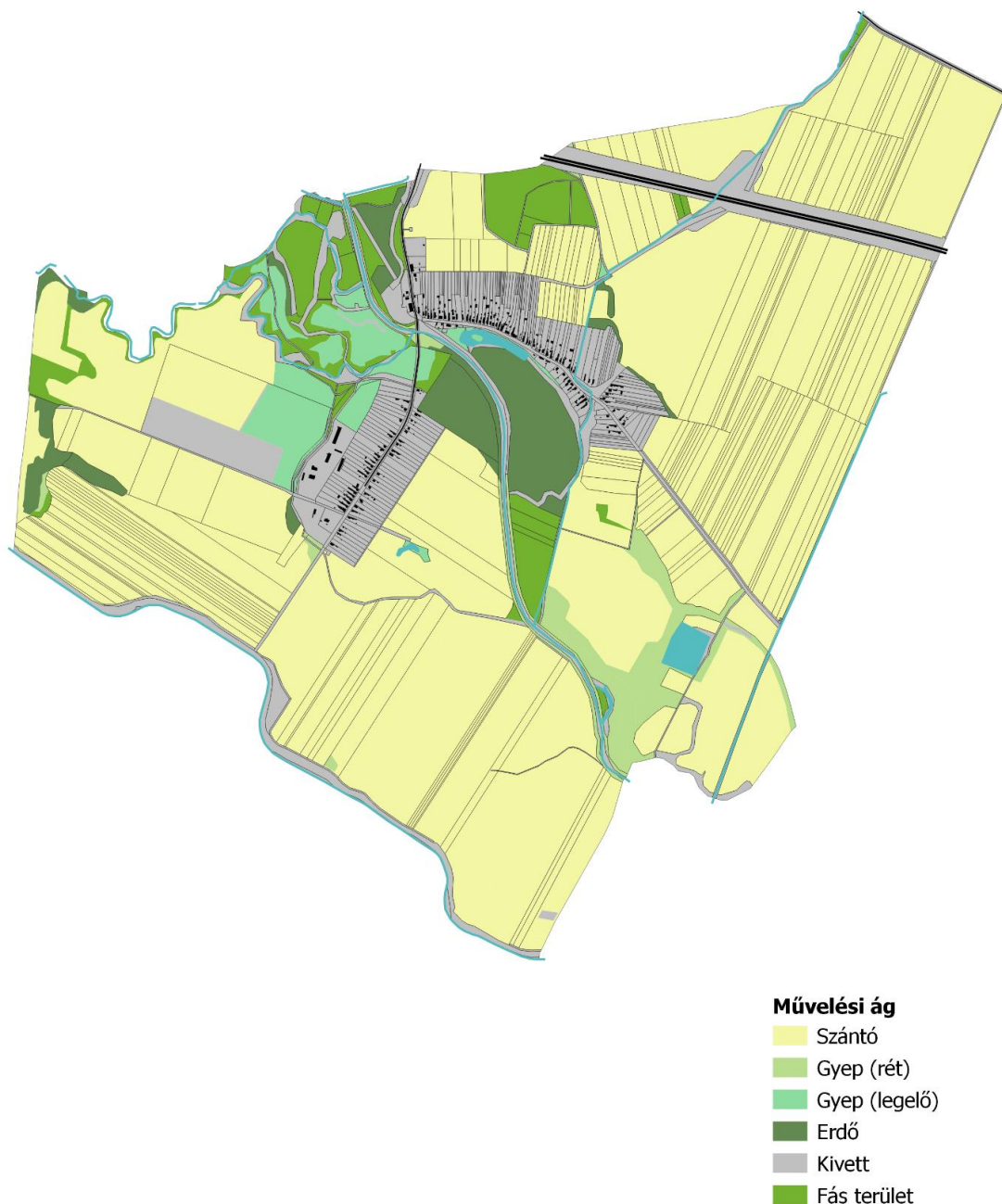
12.2.2. Tájhasználat értékelése

A korábbi tájhasználat alkalmazkodott a természeti viszonyokhoz, így elhatárolódtak a vízjárta területek és szárazulatok. A magasabb térszíneken jöttek létre a települések és az volt alkalmas a szántóföldi művelésre, a vízjárta területeken pedig faanyagot biztosító ligeterdők és jó minőségű kaszálórétek és legelők terültek el. A vízszabályozás hatására új területek szabadultak fel a szántóföldi termelés javára, azonban a talajminőség változatlanul gyenge. A Mura szabályozása előtt a térségben kiterjedt mocsarak és holtágak voltak, amelyek maradványai ma is megtalálhatók. Ezek többségét erdősáv kíséri, azonban számos esetben hiányzik a pufferoló hatást is kifejtő kísérő vegetáció. A Mura menti területeket és a dombsági erdőterületeket erősen elhatárolja egymástól az M70-es autópálya, összeköttetést a kisvízfolyások jelentenek. A települések kiterjedése nem számottevő, nagy környezeti hatású ipari létesítmények jelenléte nem jellemző a területen.

Felszínborítás (MePAR szerinti)

- Szántó
- Gyep
- Állandó kultúra (ültetvény)
- Természetes növényzettel borított terület
- Mesterséges felszín
- Nyílt vízfelület
- Energiaültetvény
- Elsősorban nem mezőgazdasági hasznosítású terület

Kerkaszentkirály felszínborítása MePAR adatszolgáltatás szerint

Kerkaszentkirály művelési ág szerint

12.2.3. Tájkarakter

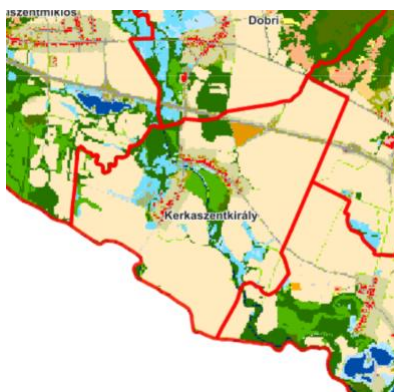
A tájszerkezetben váltják egymást mozaikosan elhelyezkedő tájhasználati egységek és a homogén szántófelületek. A mozaikos területeken az alábbi tájhasználati kategóriák jellemzőek: árterek és holtágak, szántóföldek és legelők, ligeterdők és telepített faültetvények, folyómenti rétek és mocsaras élőhelyek.

A települések kis falvakból, aprófalvakból állnak, jellemzően 300-1000 fős lakossággal, szerkezetük többnyire halmazfalvas és szalagtelkes elrendezésű. A Murához közel fekvő falvaknál gyakori a régi, ártéri fekvésből adódó terpesztelepülési forma, amely alkalmazkodik az egykori árvizekhez. A közlekedési hálózat ritkás, a falvakat főként alsóbbrendű utak kötik össze.

Kerkaszentkirály a Mura és a Kerka folyók által befolyásolt területen fekszik, ami már önmagában is hatással volt a település kialakulására. A falu hosszan elnyúló szerkezetű, de nem teljesen

egybefüggő: a belső településmag mellett korábbi gazdasági központ helyén létrejött településrész, a Margit-major található. A hagyományos beépítés nem tömör falusias, hanem lazább szerkezetű, széles udvarokkal, szalagtelkes elrendezéssel. Sajátos az egy oldalra rendeződött házsor, szemben a Kerka holtágával.

A tájképben egyértelműen érzékelhető a víz jelenléte. A sík öntésterületeket, melyek többsége szántóként művelt, a vízfolyásokat jelző, vízparti vegetáció tagolja.

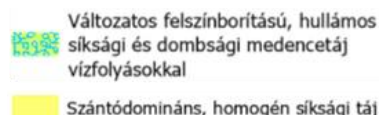
Ökoszisztéma alaptérkép kivágata

Komplex felszínborítás-típusok

Tájkarakter típusok

12.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

12.3.1. Tájlépvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Jellemzően a vízfolyások menti területek tartoznak ebbe a területi kategóriába. Sajátos karaktert kölcsönöz a tájnak a folyókanyarulatokkal, holtágakkal, szeszélyes vízfolyásokkal tagolt terület, ahol váltakozik a vízparti vegetáció és a gyepterületek. Látványban a sík öntésterület és a horizontvonalon megjelenő, víz jelenlétét jelző ligeterdők érvényesülnek.

A település tájképvédelmi érintettsége a Google Hybrid átnézeti térképen

12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védettségre tervezett terület, érték, emlék

Országos védettség:

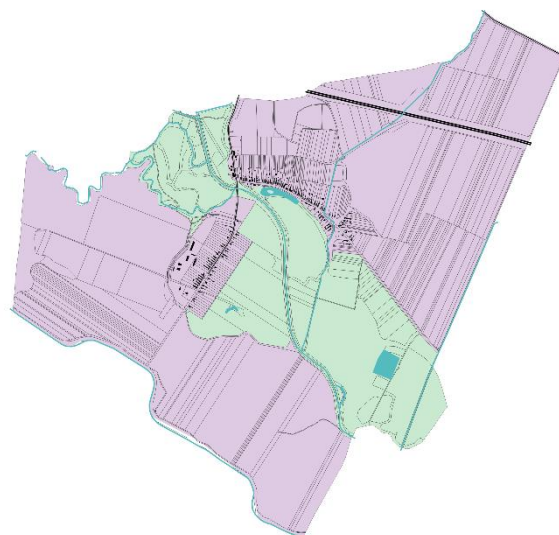
A településen országos védett terület, nemzeti parki terület nem található.

Bioszféra rezervátum

*„A bioszféra-rezervátumok azon jellegzetes szárazföldi és tengerparti ökoszisztémák, amelyek az UNESCO Ember és Bioszféra Programja (MAB) keretében nemzetközileg elismertek.”
Környezetvédelmi Lexikon (2002)*

A hazai 6 bioszféra rezervátumból a Mura–Dráva–Duna Határon Átnyúló Bioszféra-rezervátum területére esik a település egésze.

Bioszféra rezervátumoknak hármas zónarendszere van: magterület, védőövezet és átmeneti övezet. Kerkaszentkirály területét az átmeneti övezet és a védőövezet érintik. Védőövezet a Kerka völgye és a holtágak környezete.

Bioszféra rezervátum
Átmeneti zóna
Védőövezet (pufferterület)

„Átmeneti övezet: Az átmeneti zónák a természeti erőforrások fenntartható használatának bemutató területei, rajtuk mezőgazdasági és egyéb emberi tevékenység is folyhat a helyi közösségek, a természetvédelmi szervezetek, kutatók, civil szervezetek és magánszemélyek együttműködésével. Jellemzően nem védett területen helyezkednek el, jogi korlátozás a MAB státuszból következően nem vonatkozik rájuk. A rajtuk folyó tevékenységekbe a kezelők minél jobban igyekeznek bevonni a helyi közösségeket is.”

„Védőövezet (pufferterület): A védőövezetek a magterületeket veszik körül, fő feladatuk ezek védelme. Korlátozottan és szabályozott mértékben folyhat rajtuk emberi tevékenység, amely nem lehet ellentétes a természetvédelmi célokkal. Folytathatók például tudományos kísérletek a természetes vegetáció kezelésére, a károsodott területek helyreállítására, és ezeken a területeken fontos a környezeti nevelés és az ökoturizmus elősegítése.”

Helyi védettség:

A településen helyi természetvédelmi védettség nem lett kijelölve.

Ex lege:

Az 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 23.§ (2) pontjában foglalt *forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár*. A helyszíni bejárás alapján megállapítást nyert, hogy *forrás, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom és földvár* a területen nem található. A tervezési helyszínre a láp kérdésében a hatályban lévő jogforrásban, a VIDÉKFEJLESZTÉSI ÉRTESÍTŐ 64. (LXII. évfolyam 1. sz. 2012. január 13.) 11. 1-2. sz. mellékletében Kerkaszentkirályra vonatkozó hrsz. nem szerepel.

Természeti területek:

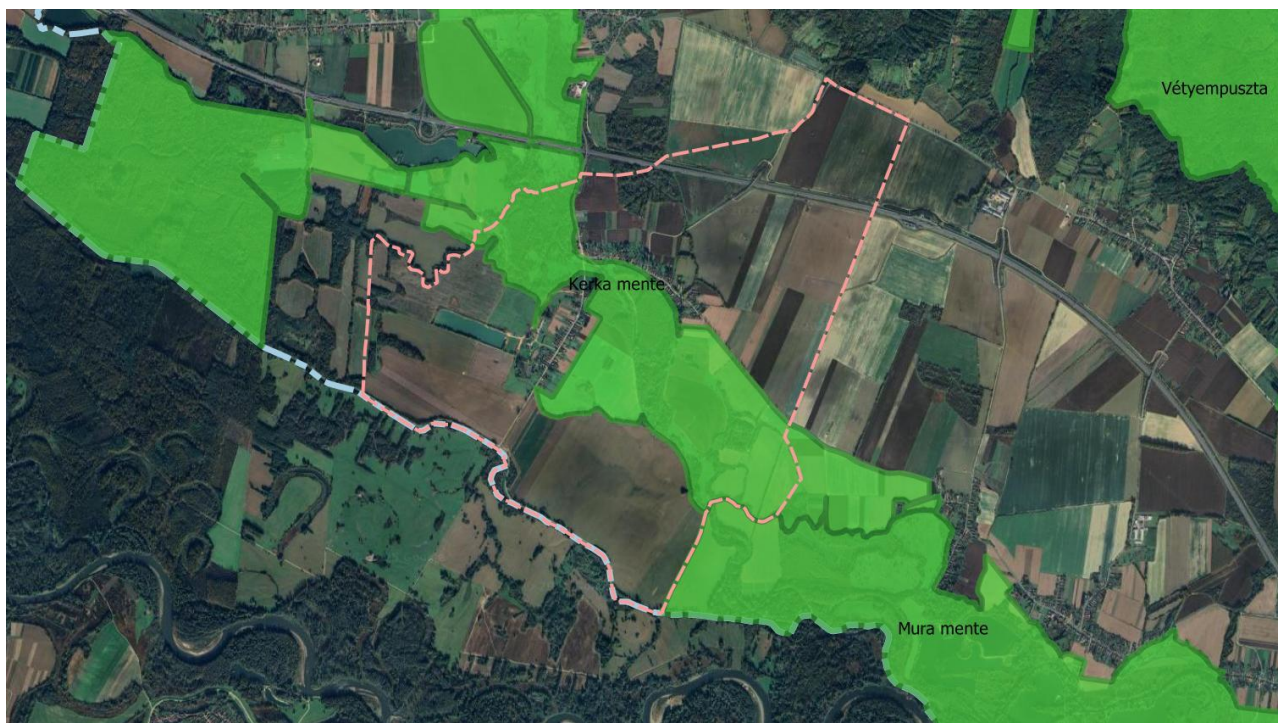
A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 15. § (1) pontja alapján természeti területnek minősül az *erdő*, *gyep*, *nádas* művelési ágú termőföld. A természeti területekre vonatkozó aktuális adatbázis a hivatalos természetvédelmi oldalakon, jogforrásokban nem található. Jelenleg nem áll rendelkezésre olyan állomány, melyből ezek pontosan megállapíthatók lennének, csupán a települési ingatlanok digitális térképe, valamint az ASZ erdőrészlet térképe ad támpontot.

Érzékeny természeti Területek (ETT):

A 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról 1. és 2. sz. mellékletében Kerkaszentkirály az érintett települések között nem szerepel.

Natura 2000:

A település közepén a Kerka-patak menti rétek, erdők a HUBF20044 Kerka mente európai jelentőségű Natura 2000 területben kijelölésre kerültek. A település területének 25,72%-át érinti, ez 208,73 ha. A község déli részén határos a HUBF20043 Mura mente területével is.

A települést érintő Natura 2000 területek térképe a Google Satellite átnézeti térképen

Jelmagyarázat: Natura 2000 terület

- Natura 2000 Jelölő élőhelyek

3130 - Oligo-mezotróf állóvizek Littorelletea uniflorae és/vagy Isoeto-Nanojuncetea vegetációval

3150 - Természetes eutróf tavak Magnopotamion vagy Hydrocharition növényzettel

3260 - Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások Ranunculion fluitantis és Callitricho-Batrachion növényzettel

6410 - Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae)

6510 - Sík- és dombvidéki kaszálórétek (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)

6440 - Folyóvölgyek Cnidion dubiihoz tartozó mocsárrétjei

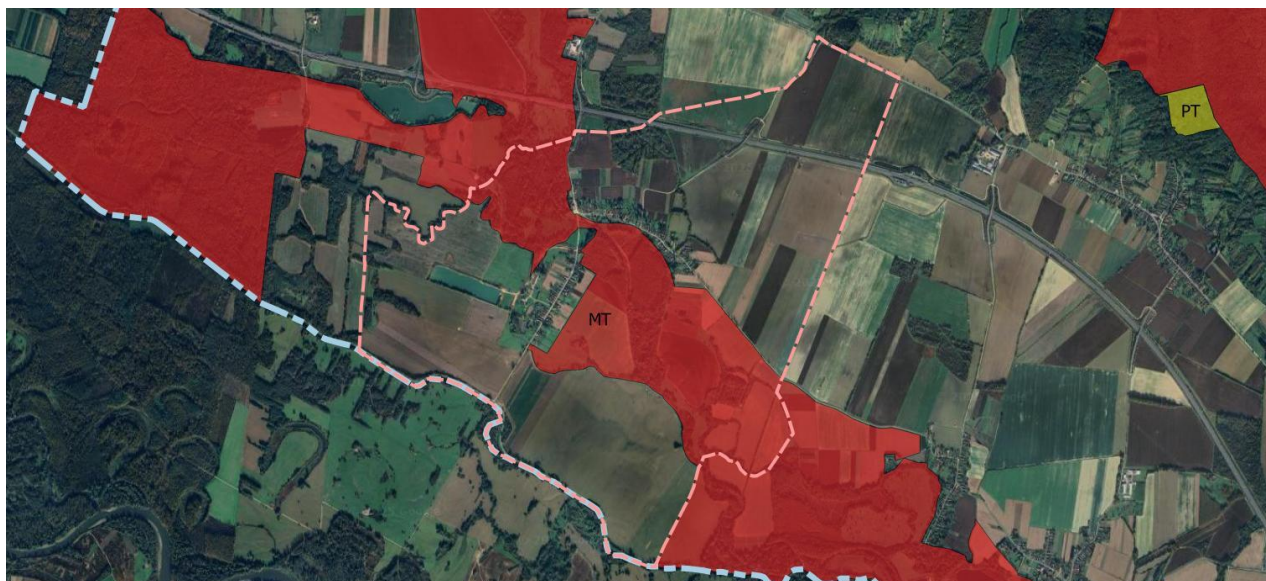
91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén Quercus robur, Ulmus laevis és Ulmus

minor, Fraxinus excelsior vagy Fraxinus angustifolia fajokkal (Ulmenion minoris)
91L0 - Illír gyertyános-tölgyesek (Erythronion-Carpinion)

- Jelölő fajok

díszes légivadász (Coenagrion ornatum)
tompá folyamkagyló (Unio crassus)
zanótboglárka (Maculinea nausithous)
vérfű-hangyaboglárka (Maculinea teleius)
sárga gyapjasszövő (Eriogaster catax)
nagy hőscincér (Cerambyx cerdo)
nagy szarvasbogár (Lucanus cervus)
balin (Aspius aspius)
vágó csík (Cobitis taenia)
ingola fajok (Eudontomyzon spp.)
halványfoltú küllő (Gobio albipinnatus)
réti csík (Misgurnus fossilis)
szivárványos ökle (Rhodeus sericeus amarus)
lápi póc (Umbra krameri)
vöröshasú unka (Bombina bombina)
dunai tarajosgőte (Triturus dobrogicus)
nyugati piszedenevér (Barbastella barbastellus)
közönséges hód (Castor fiber)
vidra (Lutra lutra)
nagyfülű denevér (Myotis bechsteini)
csonkafülű denevér (Myotis emarginatus)
közönséges denevér (Myotis myotis)

12.3.3. Ökológiai hálózat

A Nemzeti Ökológiai Hálózat a Google Satellite átnézeti térképén

Jelmagyarázat: pufferterület

magterület

12.3.4. Egyedi tájértékek

Egyedi tájérték a tájra jellemző természeti érték, képződmény, vagy az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos, vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Az alábbi táblázatban a felmért egyedi tájértékek szerepelnek a Balatonfelvidéki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján.

Megnevezés	Típus
Horgásztó	Halastó
Lakóépület	Lakóépület
Lakóépület	Lakóépület
Kőkereszt	Feszület
Fahíd	Híd
Parkerdő	Erdőrészlet
Kápolna	Kápolna
Kőkereszt	Feszület
Faszobor	Köztéri szobor
Lakóépület	Lakóépület
Kerka folyószakasz	Erdőrészlet
Öreg fa	Fa
Lakóépület	Lakóépület
Fahíd	Híd
Öreg fa	Fa
Malomtó	Hínárnövényzet
Öreg fa	Fa
Községi temető	Temető

Kerkaszentkirály egyedi tájértékei

12.4. A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

12.4.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A települési zöldfelületi rendszer meghatározó elemei belterületen a közhasználatú zöldterületek, zöldfelületi jellegű intézmények, lakókertek, közlekedési zöldfelületek, külterületen a települést övező összefüggő erdőterületek és gyepterületek. Ugyanitt megemlítendőek a kékinfrastruktúra elemek, úgy mint patakok, tavak, árokrendszerek és csapadékvízszikkasztó árkok.

Kerkaszentkirály zöldfelületi ellátottsága kedvező, elsősorban a sűrű vízhálózat miatt kialakult tájszerkezetnek köszönhetően. A zöldfelületi ellátottság megoszlása sajátos, a lakott területtől távolodva egyre szegényebb. A Központi helyzetben a Kerka leszakadt holtágának folytatásában fűződik fel a kápolna előtti tér, a Világháborús Emlékmű és a Trianon Emlékműhöz tartozó zöldterület. Ezekhez gyepterület csatlakozik, ami a Természetház mögötti tóhoz vezet, ami pihenőhelyekkel

ellátott. Itt járható végig a Kövi csík tanösvény is. A települési zöldterületekről általánosan elmondható, hogy jól karban tartottak, és jól megközelíthetőek.

A vízelvezetés általában megoldott, többnyire egyoldali burkolt árok a jellemző. Alacsony a burkolt felületek aránya, még magántelkeken is. Az esővíz helybe szikkasztására kellő kiterjedésű terület biztosított, a településközponti nyílt vízfelületek pedig befogadóként is funkcionálnak, illetve párologtató felületként.

Fasorok találhatóak a településen: platánsor a tóparton, 2 féle dísfából sorfa a Béke utca jobb oldalán, egy-egy telek előtt gyümölcsfákat telepítettek a közterületi részre, illetve a délkeletről érkező aszfaltút mentét rövid szakaszon nyárfasor szegélyezi.

A külterületi zöldinfrastruktúra elemek esetében kiemelték a vízfolyások, állóvizek, erdő- és gyepterületek. Ez esetben az erdők és gyepek is a vízhez kapcsolódnak, tehát ligeterdők és üde legelők, kaszálórétek jellemzőek. Ezek együttese számos fajnak szolgál élőhelyül. Ez a fajta élőhelytípus sajátos és védelemre érdemes. A zöldfelületek közötti kapcsolat kedvező.

A szabályozás az alábbi kategóriákat jelöli ki: belterületen közpark (Zkp) kategóriába sorolta a kápolna és emlékművek környezetét, valamint a Fő út mentén, a település délkeleti kivezető szakaszán lévő ligetes területet. A szabályozásban kijelölt sportpályája van a délnyugati félen. Különleges terület a temetőterület. Értékes növényállomány, vagy kiemelkedő karakter nem jellemző a temetőterületre. Speciális kategória a közterületként fenntartandó telek (kt), ilyen kategóriába sorolja a település központjában, a Kerkán átvíelő híd melletti gyepfelületeket.

Szintén speciális kategória a külterületi szabályozási tervlapon a Zöldterület- természetes park, tanösvény, melybe a Természetház mögötti terület került besorolásra.

Zöldfelületi infrastruktúra értékelése

A kék infrastruktúra szempontjából meghatározóak a vízfolyások és a holtágak, a mesterségesen létrejött állóvizek, illetve a vízfelületeket kísérő vízparti vegetáció és üde gyepterületek. Belterületen, humánjóléti szempontból vizsgálva kielégítő a zöldterületi ellátottság és azok minősége.

A település nem rendelkezik játszótérrel, vagy egyéb különleges funkciót ellátó zöldterülettel. Margit-major településrésze nem rendelkezik önálló zöldterülettel, elérhető távolságban a kavicsbányató van, ami szintén magas rekreációs potenciállal rendelkezik.

Kerka-part magas potenciált rejt magában aktív rekreációs célokra belterületen és külterületen egyaránt.

Vízfolyások mentén általában kellően széles a vízparti vegetáció, azonban egyes helyeken kiegészítésre szorulna. A kavicsbányatavak vízteste általában közvetlen kapcsolatban van a talajvízzel, így az a körüli pufferterület biztosítása is szükséges.

A szántóterületek esetében megfontolandó mezővédő erdősávok alkalmazása, ennek számos előnyös hatása ismert (mikroklimatikus, talajjavító, élőhely, kontinuitás biztosítása), valamint felülvizsgálandó, hogy az itteni talajokon nem célszerűbb-e a gyepgazdálkodás.

Zöldinfrastruktúra elemek

- Intézményi zöldfelület
- Közterületként fenntartandó telek
- Potenciális zöldfelület
- Temető
- Közpark
- Zöldterület-természetes park, tanösvény
- Sportpálya
- Szakrális funkció
- Mocsaras terület
- Gyep
- Természetes növényzettel borított terület
- Állóvíz
- Vízfolyás

13. Közlekedés

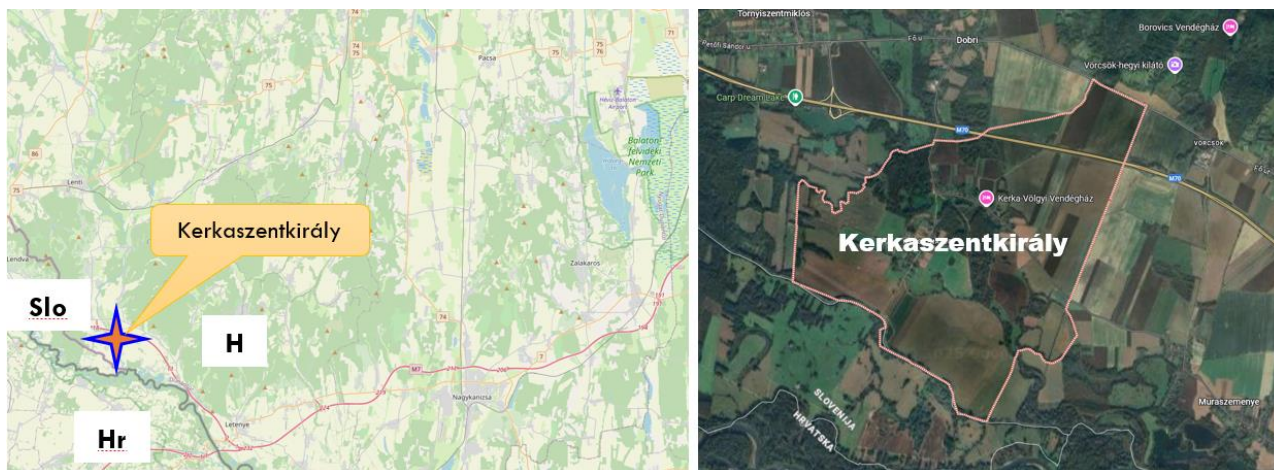
Helyzetfeltáró munkarész

A tervezési terület Kerkaszentkirály község teljes közigazgatási területe.

A település északon Dobri, észak-keleten Csörnyeföld, észak-nyugaton, nyugaton Tornyiszentmiklós, keleten Muraszemenye községekkel határos, délen a közigazgatási határa egyben Zala vármegye, illetve Magyarország határa is, nem messze a magyar-horvát-szlovén hármashatártól. A Nyugat-Dunántúli régióban található község a Letenyei járás része, valamint közvetlenül is Letenye vonzáskörzetébe tartozik. Lakossága 2024. január 1.-i nyilvántartás szerint 186 fő, területének nagysága kis mértékben haladja meg a 8 km²-t.

Új településterv készül, a teljes közigazgatási terület felülvizsgálatra kerül, melynél a közlekedési létesítmények elhelyezhetősége a meglévő beépítés jellegének-adottságainak lehetőségei szerint került figyelembevételre.

A tervezett módosítások érintik a település közlekedési vonatkozású fejlesztési koncepcióját is.

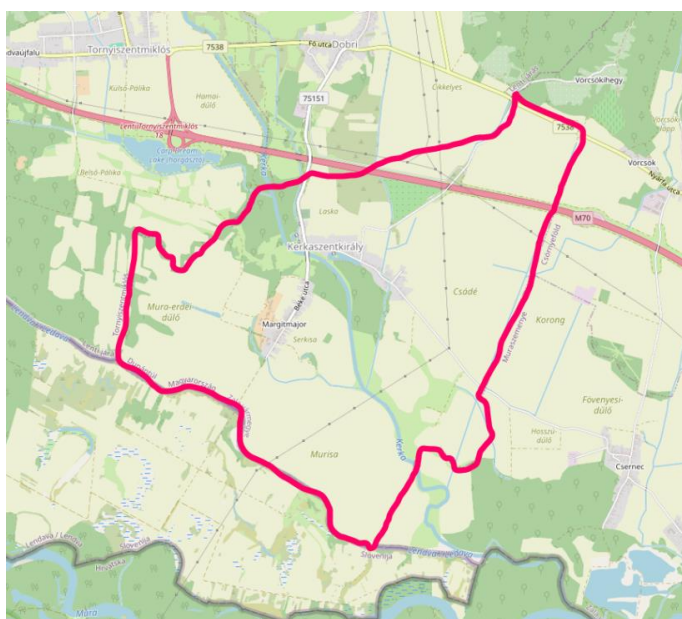
A település — elhelyezkedése a Nyugat-dunántúli régióban

— közigazgatási területe

Jelenlegi állapot:

1.1. Közúti közlekedés (jelenlegi úthálózat)

Kerkaszentkirály közigazgatási határain belül a közforgalmú úthálózat hierarchiáját állami és önkormányzati tulajdonú utak alkotják kül- és belterületen egyaránt. A településen gyakorlatilag az úthierarchia minden eleme megtalálható a gyorsforgalmú úttól a külterületi földutakig.

A település és környezetének közlekedési infrastruktúrája a jelenlegi állapotok szerint